

Духовні ДЖЕРЕЛА

15. весна 2011

3

Стівен Грін
Здібні служителі

6

Кент Інгл
Сміливий служитель
у важкі часи

12

Пол Коупман
Хто ти такий,
щоб нав'язувати
свою мораль іншим?

17

Тоні Кук
У пошуках Тимофія.
Якості служителів-
помічників

22

Дон Джордж
Наставництво, яке
виховує видатних
духовних лідерів

26

Пол Уолтерман
Геть відчуженість

28

Харві Герман
Навчайте вірних,
наставляйте на шлях
Істинний невірних

31

Джордж Вуд
Переможне завершення

**ВПЕВНЕНІСТЬ
У ПАСТИРСЬКОМУ
ПОКЛИКАННІ**

ЗА ВИГНАНОЮ МОРАЛЛЮ - ПОГИБЕЛЬ ЛЮДСТВА

(СЛОВО ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА)

Шановний читачу!

Мое пастирське і редакторське серце передчуває наплив на Твоє серце таких же не зовсім позитивних емоцій, які я пережив, читаючи перший раз статті цього часопису: забагато філософії, та мало духовної зрозумілості! – Але не завжди варто впадати в полон емоцій, – упокори свою першу реакцію, і читай ще раз! Так зробив я, – так раджу й Тобі.

Пам'ятаємо, що проблема пророка Єремії полягала насамперед у неспроможності «відділити дорогоцінне від пустого».

У цьому часописі нема пустого, – тут є дещо, що не притаманно нашій слов'янській культурі та практичному богослов'ю, але тут всі ми, будівничі Царства Божого на землі, знайдемо безцінні перли всесвітньої Біблійної теології, рівно ж як і нищівні загрози, що ведуть до погибелі людства.

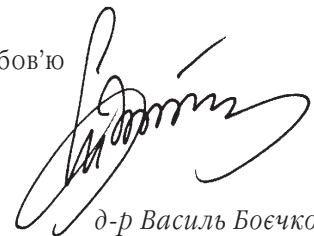
А щоб збагнути цю істину – щиро раджу звернути особливу увагу на дві статті у цьому часописі: «Хто ти такий, щоб нав'язувати свою мораль іншим?» і

«У пошуках Тимофія». Коли у першій статті зустрінеш слова «моральний релятивізм» – не лякайся, бо це те ж саме, що сучасний всесвітній «філософський гуманізм», що означає: нехтування домінуючої ролі побожної моралі (вигнання її з суспільства) та заперечення абсолютної Божої істини пізнання світу і самого себе.

І ще коли зустрінеш статтю про руїну Церкви і пастирського служіння – зрозумієш головні небезпеки нашого часу та переглянеш першу оцінку цього часопису.

Будьмо мудрі та не поспішаймо з оцінками!

З любов'ю

д-р Василь Боєчко
Єпископ
Головний редактор

№ 15. ВЕСНА 2011

«ДУХОВНІ ДЖЕРЕЛА»

Видавець — Всеукраїнський Союз Церкви Християн Віри Євангельської
Головний редактор *В. М. Боєчко*, координатор проекту *Террі Гібс*.

Редакційна колегія:

М. С. Паночко, Омар Байлер

Адреса редакції:

«Лайф Паблішерс», 79008, м. Львів, а/с 890.

Тел. (032) 276 95 97. Електронна пошта: gsamaritan@i.ua

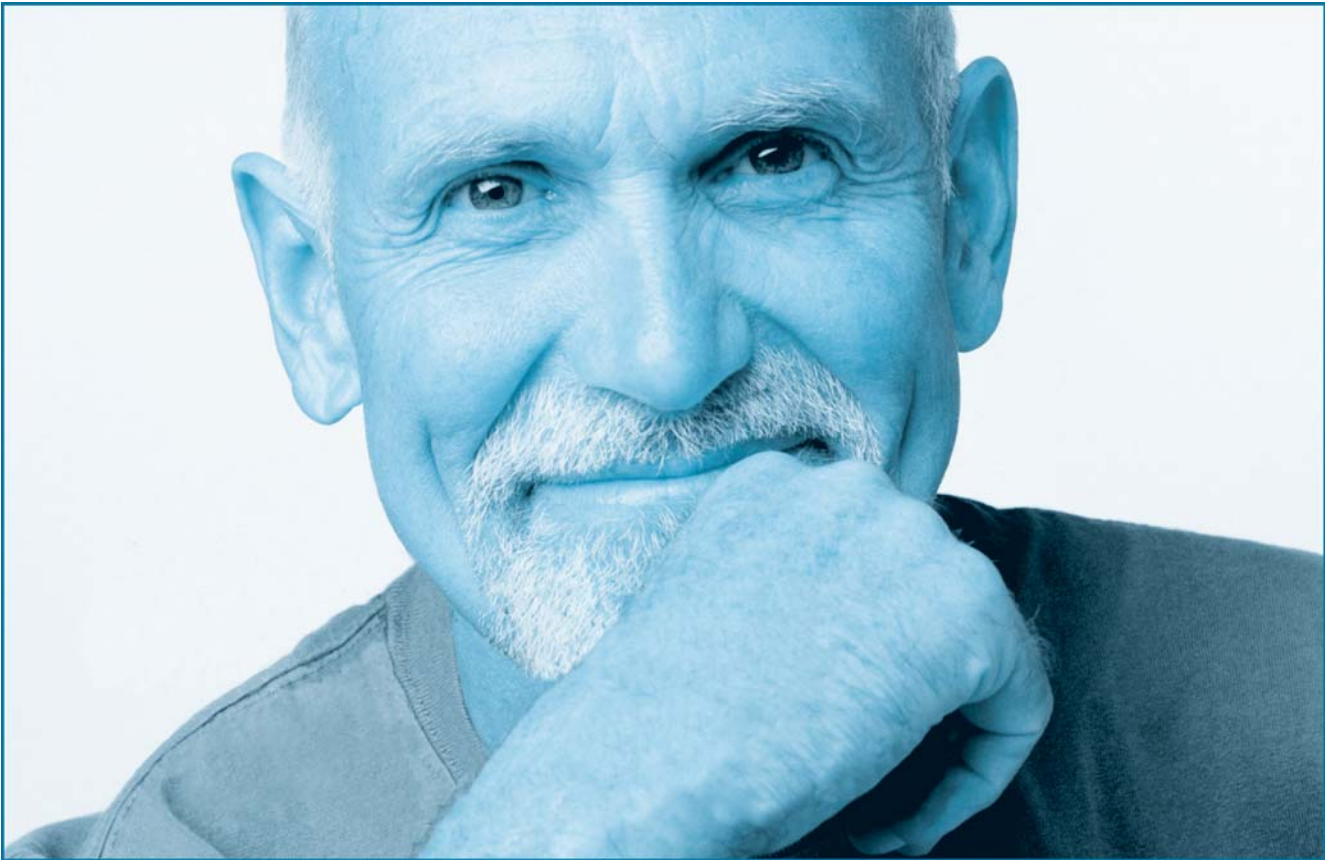
© Лайф Паблішерс

ISSN 0201-4793

LE 03-UK-1200

Передрук статей дозволяється тільки згідно письмової згоди видавництва «Лайф Паблішерс».

За участю Української християнської місії відродження і милосердя «Добрий самарянин», ліцензія ДК № 1141 від 05.12.2002 р. Адреса: 79010, м. Львів, вул. Пекарська, 59.
Підписано до друку 08.04.2011. Формат 60x84 1/8. Наклад 2000 прим.

ЗДІБНІ СЛУЖИТЕЛІ

«Ми не в силі самі від себе щось думати, але здібність наша від Бога. І Він дав нам силу бути слугами Нового Завіту, не букви, а Духа, бо буква вбиває, а Дух оживляє» (2Кор. 3:5, 6).

Ми живемо в світі, де успіх і досягнення грають помітну роль. Не дивно, що багато служителів задаються питаннями про свою здатність служити і свою відповідність. Навіть апостолові Павлу ці питання були не чужі: *«Чи зможу я послужити цим людям?»* або *«Як мені виконати моє призначення?»* Відповідь Павла свідчить про його внутрішню боротьбу і про те, що йому доводилося захищати звання апостола.

Якщо вірити Павлу, то ключ до щасливого, плідного і сповненого надії служіння — в розумінні того, що здібність слід шукати в Бозі, а не в собі. По-перше, Бог дозволив пасторам бути

учасниками Його благодаті і милості. По-друге, своїм служінням ми несемо надію і зцілення понівеченому гріхом світу. Павло доводив, що Бог закликає, споряджає і проголошує пасторів здатними сповіщати Благую Звістку до краю землі.

Голодна людина тут же прибіжить на запах смаженого шашлику. Так само і палаючий Божим вогнем служитель неодмінно привабить до себе духовно спраглих. Трохи раніше в цьому ж посланні Павло описував християн як «пахощі життєві на життя» (2Кор. 2:16), натякаючи на храм, в якому сморід від тварин, крові, бруду і смерті перебивалася запахом м'яса, що смажилося на вівтарі. Виразний запах жертви укріплював віру в серцях людей, нагадуючи їм про те, що їхні гріхи пробачені, і що вся сім'я має повне право знов спілкуватися з Богом.

«І хто здатний на це?» (2Кор. 2:16). В деяких випадках здавалося мало цілого бика для спокутування гріхів однієї людини, не го-

Покликання до християнського служіння буде постійно на-штовхуватися на всілякі перешкоди. Проте якщо служитель ходить в Божій благодаті, пам'ятаючи наставляння Павла, його цілком можна вважати «здібним служителем».

ворячи вже про гріхи всього Ізраїлю. Але саме бика Бог постановив дітям Ізраїлю приносити в жертву і, найголовніше, саме цю жертву Він приймав.

Господь закликає людей до служіння, не дивлячись на їхні недоліки. Покликання до християнського служіння буде постійно наштовхуватися на всілякі перешкоди. Проте якщо служитель ходить в Божій благодаті, пам'ятаючи наставляння Павла, його цілком можна вважати «здатним служителем».

Грецький прикметник «хиканос» переводиться як «здатний» («прибулий, такий, що з'явився вчасно»). Здатність описує готовність, компетентність і гідність всіх тих, хто служив пліч-о-пліч з Павлом, не дивлячись на всі недоліки, які вони в собі бачили. Павло боровся зі своїми сумнівами (Фил. 3:5; 1Кор. 15:9) упевненістю в тому, що Бог «дав нам здатність бути служителями» (2Кор. 3:5, 6). Компетентність служителя залежить не від його власних талантів або здібностей, а лише від Божої благодаті. Бог покликав і помазав нас на служіння, яке набагато перевершує наші скромні здібності.

Щоб досягти такого рівня упевненості, пасторам необхідно володіти трьома якостями. По-перше, непохитною упевненістю в тому, що до служіння їх покликав Бог. По-друге, вони мають бути віддані всім серцем і душею справі Ісуса Христа. По-третє, необхідно розвивати в собі і укріплювати співчуття до тих, хто нас оточує. Кожне з цих переконань живиться від джерел набагато глибших, ніж можна знайти в будь-якій людині, тому пастор шукає підкріплення своїх здібностей в найбільшому джерелі — Бозі

УПЕВНЕНІСТЬ В ПОКЛИКАННІ

Боже покликання — це заклик служити Його Царству. Бог закликає до служіння не на підставі талантів або навиків. Він направляє пасторів на служіння, яке набагато перевершує їхні здібності, щоб Самому діяти через них.

Єлисей працював в полі, коли Ілія кинув на нього свою мілоть (плащ). Почувши заклик слідувати за пророком,

Єлисей послухався, і Бог підготував його до майбутнього служіння. Як тільки Ілія був забраний Господом, Єлисей тут же спробував перевірити Боже покликання, ударивши по воді плащем Ілії із словами: «Де ж Бог Іллі?» (2Цар. 2:14). Вода розступилася, і Єлисей отримав відповідь на своє питання. Господь залишався поряд з Єлисеєм біля річки навіть після того, як його покинув Ілія. І коли Єлисей вийшов з-під тіні останнього, його упевненість лише зміцнилася, і він продовжував нести служіння, що перевершувало його здібності і розуміння.

Багато служителів мучаться сумнівами у власних здібностях. Вони зустрічаються із звичайними земними проблемами і відчувають себе святими в тілі грішників навіть під час пасторської бесіди, проповіді або тлумачення Слова Божого. Але річ у тому, що упевненість слід шукати не в собі, а в Бозі, Який «дав нам здатність бути служителями» ближнім і всьому світу. Якими б недоскональними не були пастори, Божа печать схвалення залишається на всіх покликаних Ним, завдяки чому вони здатні упевнено служити Його народові.

ВІДДАНІСТЬ ПОКЛИКАННЮ

Покликання служителя засноване на смерті Христа ради спокутування наших гріхів, а служитель покликаний примирити Бога і людину. Ми несемо найбільшу звістку про любов Бога до грішної людини, а примирення з Ним — найбільша надія людства. Павло сповіщав: «Ми – послы Христові, і ніби Бог благає нас, ми просимо вас замість Христа: примиріться з Богом!» (2Кор. 5:20). Ті, хто знайшов звільнення від земного тягара гріха, беруть на себе небесний тягар Бога, йдуть шляхом Христа і працюють ради того, щоб і останні покаюлися і примирилися з Богом.

Звістка, яку проголошують служителі, вимагає великої самовіддачі. Адже від того, як її сприймуть слухачі, залежить їхня доля у вічності. Та і сам служитель зобов'язаний виконувати своє покликання із зразковою відданістю і слухняністю. Боже покликання повинно перевершувати всі решта інтереси, воно

повинно стати головним пріоритетом у спілкуванні з Богом. Хоч пастор і працює на землі, плоди його праці мають наслідки у вічності. Плуг пастора — його слово, ручка — серп, і пастор працює не покладаючи рук, пожинаючи урожай на ниві людства.

Якщо ж пастор раптом засумнівається в тому, що його покликав всемогутній Бог, то і слова його звучатимуть невпевнено і непереконливо. Пастор повинен впевнено протистояти мирським ідеалам, сміло сповіщати Євангеліє, ревно приводити в Царство тих, які бажають примиритися з Богом. Вірність пастора безпосередньо залежить від глибини пізнання Божого Слова, а також щоденного спілкування з Богом в молитві. Вірність додає покликанню цілеспрямованість, робить звістку більш вагомую і забезпечує перемогу всім страждущим душам, що звертаються до Божого служителя за допомогою і надією.

СПІВЧУТТЯ ДО ЛЮДЕЙ

Христос любив людей. Більшу частину Свого часу на землі Христос учив людей, доторкався до них, спілкувався з ними. Христос проявляв співчуття, співчуваючи людям. Він учив, наставляв, вказував на помилки. Він плакав разом з ними. Але понад усе Він їх любив.

Христос не був первосвящеником, «що не міг би вболівати серцем у немочах наших», але Він, «зазнав усякої спокуси подібно нам, окрім гріха» (Євр. 4:15). З любові до людини Він приніс ради нашого спасіння досконалу спокутну жертву. Жертвопринесенням овець і баранів викуплялись лише гріхи однієї людини, але Христос заплатив сповна за всі гріхи всього людства, узявши їх на себе, «щоб ми, для гріхів умерши, правдою жили» (1Птр. 2:24).

Здатність служителя переконати людей звернутися до Бога можна проілюструвати простим прикладом. Недосконала людина покликана, незважаючи на слабкість плоті, служити духовно людям, зв'язаним гріховною плоттю. Честь служіння плоті духу випадає Святому Духу. Дух діє через нашу недосконалість, щоб виявляти Божу благодать і силу духовно спраглим людям, що потрапляють під наш вплив. Господь використовує

недосконалість і смертність служителя, щоб повною мірою втілити Свій великий і вічний задум примирення зі всіма, хто до Нього звернеться.

Люди надають безліч можливостей для служіння. Пішовши до людей, пастор може служити їм. Задіявши народ, пастор навчає, наставляє і залишає з ним частинку самого себе (і Христа). Учні з добрими намірами частенько намагалися захистити Христа від натовпу, але Той зробив найбільші чудеса, коли до Нього у відчай звернувся сліпий і тайком доторкнулася жінка з кровотечею. Христос любив людей, і люди любили Його.

Павлу було нелегко примиритися зі своєю натурою (2Кор. 12:7-12). Мабуть, якби він був вищий ростом, мав кращий зір і володів красномовством, то відчував би себе впевненіше. Очевидно, Бог зовсім не вважав подібні якості необхідними передумовами для служіння. Навпаки, Він навмисно використовував недосконалість Павла, щоб підкреслити Свою благодать і силу в житті апостола: «Досить тобі благодаті Моєї, бо сила Моя в немочі звершується» (2Кор. 12:9). На що Павло відповів: «Отож найлюбіше для мене – хвалитись немочами моїми, щоб вселилась у мене сила Христова» (2Кор. 12:9, курсив автора).

Чи сумніваються пастори, як колись Павло, в своїй здатності виконувати Боже покликання? Чи стурбовані вони думкою тих, що оточують їх, про своє служіння? Павло багато чого досяг в служінні тому, що беззаперечно вірив в задум Божий і призначення для свого життя. Господь спорядив пасторів всім необхідним для виконання Його покликання. Він зробив їх «хиканос» — здатними служителями народові Божому.

Вірність додає покликанню цілеспрямованість робить звістку більш вагомую і забезпечує перемогу всім страждущим душам, що звертаються до Божого служителя за допомогою і надією.

Стівен Грін,
служитель,
живет
у м. Спрінгфілд,
штат Міссурі

Кент Інгл

Сміливий служитель у важкі часи

**Спілкування з Христом незмінно надихає пастора
явити своїй церкві перетворююче служіння,
сповнене Духом**

Ми знаходимося в самому епі-центрі сил, що створюють новий світ в перехідний період.

Нам необхідні лідери, здатні впровадити перетворюючі зміни, знайти сміливі і мудрі рішення для небувалих проблем, що постають перед Церквою. Нам необхідні лідери, здатні поглянути сучасній культурі прямо в очі і обернути її на благо служіння, щоб люди навернулися до Христа. Нам необхідні лідери, здатні змінити Церкву зсередини, щоб в наших зборах почали відбуватися чудеса перетворення. Плідне служіння в сучасній культурі безпосередньо залежить від уміння лідера вести людей до перетворення.

Але хто може стати сміливим лідером у смутний час? Бути лідером — означає наражатися на небезпеку. Вести до змін — означає закликати людей відмовитися від того, що доро-

ге їхньому серцю: звичок, прив'язаностей, певного типу мислення. Порушивши особисту і суспільну рівновагу вторгненням в зону комфорту, ви ризикуєте побачити, як людина замикається в собі.

Не дивно, що багато пасторів з сумнівом сприймають нову можливість очолити рух до змін. Як би ви не були обережними, як би ви ретельно не продумували стратегію, як би ви не були упевнені в своїй правоті, ви неминуче зіткнетеся з перешкодами. Але сміливий лідер, готовий повести за собою людей до перетворення, не сумнівається, що справа коштує ризику, адже результат — примноження Божого Царства. Такий лідер всім серцем любить Бога і зробить все заради того, щоб привести тих, хто оточує його, до життя, яке їм приготував Господь.

Як визначити суть лідера, який веде до перемін? Що необхідне, що можна чекати від лідера, здатного привести до перетворення? Можна виділити наступні характеристики.

УСВІДОМЛЕННЯ ТОГО, ШО РЕЗУЛЬТАТИ ОБУМОВЛЕНІ ВНУТРІШНІМ ЖИТТЯМ ЛІДЕРА

Будь-який лідер хоче бачити результати своєї діяльності. Він шукає практичні інструменти і підходи, щоб привести яко-

*Ви теж
втратите
здатність
перетворювати
дійсність, якщо
почнете
покладатися
на свою
унікальність,
а не на
Божу силу.*

мога більше людей до Христа. Проте немало конференцій, семінарів і новітніх книг, присвячених зростанню церкви, розглядають лише зовнішні методи і прийоми. У реальності фундамент перетворюючого служіння лежить в самому служителі: його характері, захопленості і ширості.

Кожному служителі знайомі періоди знесилення і бездіяльності, за якими неминуче слідують розчарування і сумніви. Я пам'ятаю, як я вирушав з одного семінару цілком впевнений в тому, що перетворення у мене в кишені: досить придумати нове гасло, визначити ключові цінності, вибрати для церкви стратегічно грамотне місце, влаштувати містку парковку і зручні сидіння, зібрати групу прославлення з музичною освітою і талановиту театральну групу, організувати служіння домашніх церков, навчитися постійно оцінювати свої дії — і церква почне зростати, як на дріжджах.

А що насправді? Хіба для плідного служіння досить бурхливої фантазії, понаднормової роботи і грамотно розподілених повноважень?

Ще на зорі свого служіння я почув, що церква — це продовження її пастора, і на кожній церкві лежить відбиток особи її пастора. В одній недавній публікації я прочитав, що сучасні експерти по лідерству повторили цю думку, назвавши лідера ключовою особою в команді. В деякій мірі все це так. Якщо церква — це продовження пастора, і якщо церква розглядає пастора як ключову фігуру в команді, то хіба не логічно передбачити, що щирість і внутрішнє життя лідера необхідно розвивати, захищати і сповіщати?

Один з моїх старших товаришів часто нагадує мені, що Бог рідко благословляє служіння людей з сумнівним характером, слизькою поведінкою і бляклою духовністю. Божі благословення сиплються на тих, хто зберігає свою мораль, дух і розум в чистоті. Благословення Божі і перетворююче служіння залежать від особистого життя служителя. Звичайно, нещирий лідер може бути досить плідним пастором, але це лише тимчасове явище.

Підозрюю, що Бог вимірює гідність служіння — так само як і гідність життя людини — не зовнішнім блиском харизми, а внутрішнім станом; не оперенням особи, а цілісністю серця, не умінням знаходитися в потрібний час в потрібному місці, а відданістю служінню, що частенько залишається невідомою і недекларованою стороною життя служителя.

Не всі покликані Богом служителі ведуть до перетворення. Чому? Дві люди закінчують один університет з однаковими балами і однаковим досвідом, але в кожного життя складається по-різному. Один процвітає і розвиває бурхливу діяльність, другий ледь повзе, апатичний і байдужий до всього. Дві церкви в одному і тому ж місті з однаковими богословськими доктринами, які служать одному і тому ж соціо-економічному класу з однаковим потенціалом, теж бачать різні плоди. Чому? Деякі пастори втратили здатність вести до перетворення не обов'язково через те, що втратили бажання і прагнення діяти, а просто тому, що не розуміють: витоки плідності лежать в серці служителя.

КУЛЬТИВАЦІЯ ГЛИБОКОЇ ДУХОВНОСТІ

Духовне життя культивується розвитком духовності. Навики, таланти і зовнішня пристойність — це лише вершина айсберга. Духовне життя служителя — це набагато вирішальніший індикатор здатності привести до перетворення. Люди набагато більш схильні піти за пастором, чие спілкування і спосіб життя випромінюють духовність.

Глибока духовність криється в заклику Христа: «Прийдіть до Мене, всі знеможені та обтяжені, — і Я заспокою вас! Візьміть ярмо Мое на себе й навчіться від Мене, бо Я тихий та покірливий серцем, — то й знайдете відпочинок душам вашим. Бо ярмо Мое любе, а тягар Мій легкий» (Мт. 11:28-30). Після хрещення Іваном Христос усамітнівся і постив в пустелі, де Його спокушав сатана. Впродовж всього Свого життя після цієї події Христос усамітнювався і навіть молився цілі

ночі безперервно, для того, щоб з ранку починати служити Своїм послідовникам. Проїшовши підготовку в пустелі, Христос ніс плідне служіння. Не культивуючи усередині себе глибокий духовний центр, не можна чекати, що повсякденна рутинна служіння приведе до перетворення.

Справжня духовність — це спосіб культивувати чутливість до присутності Живого Бога. Необхідно підтримувати в собі цю упевненість, щоб формуватися у душі Ісуса Христа.

Коли я починав пасторське служіння, мій професор Роджер Хойзер познайомив мене з поняттям «засоби благодаті», яке перетворило мій внутрішній світ і укріпило мене в Христі. Засоби, а не мета; благодать, а не заслуги. Засобам не властива яка-небудь цінність. Їхня дійсна цінність криється в здатності підготувати християнина прийняти, відкрити канал між Богом і церквою або окремою людиною, прийняти благодать, яку може дарувати лише один Бог².

У своєму приватному і публічному житті Христос на власному прикладі учив, що до засобів благодаті відносяться: молитва (Мр. 14:35, 36), піст (Мт. 4:2), Вечера Господня (Лк. 22:14), дослідження Писань (Лк. 2:46, 47), духовна бесіда (Мт. 7:28, 29) і поклоніння в храмі (Лк. 4:16). До внутрішніх проявів можна додати і зовнішні: діяння милосердя (суспільні служіння), небажання заподіяти шкоду кому-небудь, відвідини служінь церкви. Якщо ми щодня виконуватимемо ці дії, Святий Дух зможе діяти усередині нас і перетворювати нас.

Але не квапитеся ставити знак рівності між перетворюючим служінням і духовністю. Служіння поглинає душу, духовність додає душі нові сили. Ми дуже потребуємо лідерів, здатних зробити зміни, але при цьому лідер не має права виключати зі свого життя тісне спілкування з Христом. Спілкування пастора з Христом не просто являє собою зразок духовного життя, а надихає паству на перетворююче служіння під керівництвом Святого Духа.

ПОКЛАДАЙТЕСЯ НА ДУХОВНУ СИЛУ

Справжній перетворюючий лідер не здатний втратити духовну силу, яку ми черпаємо зі всіх доступних нам джерел. Необхідно визнати, що Бог створив нас з енергією, яка змінить не одне життя і поверне нашу культуру лицем до Царства Божого.

Служителі повинні розуміти, що духовну силу легко втратити. Старозавітна історія свідчить про хлопця в семінарії, що втратив свою силу (2Цар. 6:1-7). Директором семінарії був пророк Ілія. На навчання записалися так багато слухачів, що знадобився новий гуртожиток. Студенти запропонували свою допомогу.

Один хлопець позичив сокиру і почав розчищати від дерев ділянку землі біля річки. Працював він дуже старанно, але раптом сокира вислизнула з його рук і впала в річку. Учень тут же втратив здатність перетворювати дійсність. «Пане! — вигукнув він, звертаючись до Ілії. — Це ж не моя сокира!» Ілія кинув у воду шматок дерева, і сокира тут же спливла на поверхню.

Немає необхідності глибоко аналізувати цю історію, щоб розкрити духовну істину. Багато служителів працюють для Господа, не покладаючи рук, і розстроюються через те, що у них немає сили перетворити суспільство, що оточує їх. Вони стають нудними і млявими, втрачають здатність робити якісь зміни в мінливій культурі.

Ви теж втратите здатність перетворювати дійсність, якщо почнете покладатися на свою унікальність, а не на Божу силу. Задумайтеся: мабуть, ви настільки покладаєтеся на рукотворні програми і заходи, що вони замінили Божу силу? Системи, стратегічні плани, програми — це не що інше, як заміна дії Духу Святого в нашому житті і житті церкви. Дух Божий наділяє нас енергією і креативними ідеями, які і приведуть до перетворень.

Перші учні були сміливими, щирими перетворювачами, тому що вони були наповнені Божою силою. Мирські правителі не могли не помітити упевненості Петра і Івана. До чого це привело? Вони запитали: «Якою силою або

*Людина,
що вхопилася
за свою мрію
і збрала всю
свою мужність
і натхнення
ради її
здійснення,
здатна
змінити світ.*

яким ім'ям зробили ви це?»

«Тоді Петро, сповнившись Духом Святим, сказав до них: «Правителі народу та старійшини Ізраїлеві! Коли в нас так допитуються про добродійство недужому чоловікові, як він оздоровлений, то нехай відомо буде всім вам і всьому народові Ізраїлевому, що в Ім'я Ісуса Христа Назорея, Якого ви розіп'яли, та Бог воскресив Його з мертвих, — Ним цей стоїть перед вами здоровий!» (Дії 4:7-10).

Без сили Божої не добитися відчутних перетворень ради Царства життя. Сила Бога — це життя Боже в Христі, яке діє через Святий Дух. Наші зібрання разом з нашими організаційними здібностями, стратегічними розробками і креативними програмами — лише руки, з яких може вислизнути сокира — Боже життя.

СИЛА ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Перетворюючі лідери запалюють в людях вогонь і будять в них найкраще. Намагаючись розібратися, в чому криється секрет їхніх досягнень, ми найчастіше говоримо про стратегію, бачення або творчий підхід. Але найчастіше секрету немає: великий лідер діє через емоції.

Яку б мету не ставив перед собою лідер — розробити стратегію або мобілізувати команду, — успіх залежить від вибраного способу дій. Нехай навіть кожен пункт програми буде виконаний на відмінно, якщо лідер не зуміє направити емоції в потрібне русло, кінцевий результат буде далекий від бажаного.

Психолог-біхевіорист Даніел Гоулман стверджує, що ефективність лідера лише на одну третину визначається холодним розрахунком і досвідом. Решта дві третини припадають на так званий *емоційний інтелект*, що включає такі якості, як самоаналіз, стриманість, наполегливість, старанність, самомотивація і емпатія. Даний набір навиків корисний і самому лідерові, і його послідовникам. Емоційно розвинений лідер проявляє сміливість, самоконтроль і упевненість, які створюють міцну основу для цілісності характеру, сумлінності і надійності — всіх тих ключових характеристик, які шукають в лідерові його послідовники³.

Емоційний інтелект лідера має неоціненне значення для очолюваного ним служіння, тому що він відображає його настрій. Як між окремими людьми встановлюється певний емоційний зв'язок, так і помісна церква здатна вловити емоційний настрій свого лідера. Вплив лідера наскрізь пронизаний його ентузіазмом, оптимізмом і енергією. Вірно і зворотно: розчарування, песимізм і негативний настрій також позначаються на послідовниках. У лідера-перетворювача є можливість задавати тон: енергійний, тривожний, спокійний, напружений і так далі. Лідерам слід ретельно стежити за емоційними сигналами, які йдуть від них. Це підіймає планку для лідера, якому необхідно розвинути в собі вищу міру емоційного інтелекту в ключових лідерських позиціях, а також в ключових аспектах спілкування між братами і сестрами, злагодженої роботи в команді, місіонерської відповідальності і звітності — всіх тих елементів, на яких ґрунтується перетворення.

НЕ ПЕРЕСТАВАЙТЕ МРІЯТИ

Перетворення може втратити свою силу, якщо ви перестанете мріяти. Мрії — це здатність передбачати майбутнє. Перетворююче служіння ґрунтується на передбаченні, а не на реакції. Мрія заставляє працювати на межі можливостей, наважуватися на великі завоювання ради Царства Божого.

Людина, що вхопилася за свою мрію і збрала всю свою мужність і натхнення ради її здійснення, здатна змінити світ. Уолт Дісней придумав Міккі Мауса, Мінні Мауса, Плуто і Дональда Дака — всі ці персонажі з'являються в мультфільмах, фільмах, книгах, прикрашають багаточисельні сувеніри. Але найзаповітнішою мрією Діснея було перетворити покинуте болото в місті Орlando штату Флоріда в чарівний світ готелів, пансіонатів, курортів, ресторанів, атракціонів і експонатів, які ми тепер знаємо як Всесвітній центр відпочинку Уолта Діснея.

Мартін Лютер Кінг мріяв про мир, братерство і свободу. Його мрія була не повітряним замком, а поглядом в майбутнє.

У Книзі Притч написано: «Як нема кому Божу правду об'являти, то народ помирає» (Пр. 29:18). Подібно до неприборканого коня лідери даремно витрачають свою енергію на дрібниці. Вони підміняють пріоритети, тому що втратили мету і напрям.

Сміливе і справжнє перетворююче служіння вимагає, щоб ми завжди пам'ятали про кінцеву мету. Іншими словами, людина бачення повинна починати свою дорогу з чітким розумінням того, куди вона повинна його привести. Він знає, куди йде, знає, які кроки необхідно зробити, щоб досягти мети.

Служіння буде плідним лише тоді, коли його лідер знатиме, чого хоче Бог, і крокуватиме нога в ногу з Богом по дорозі до своєї мрії. Служитель, який має вплив, — це лідер, відданий сповненню мрії, яка помазана Богом.

ВИСНОВОК

Міркуючи над перетворюючим впливом і вивчаючи плідність

служителів я прийшов до одного висновку. Сміливі лідери, які мають беззаперечний вплив на оточуючих, доводять до досконалості встановлені Богом внутрішні вимоги, які не лише випробовують їхнє служіння, але і формують його. Такі люди володіють бездоганними внутрішніми якостями, які визначають різницю між активною участю і спостереженням зі сторони. Христос закликав справжніх перетворюючих лідерів жити відкрито і очолювати народ. Якщо ви хочете мати вплив на тих, хто вас оточує, і бачити плоди свого служіння, будьте готові до того, що Бог поведе вас далі за Собою, наділить Своєю духовною силою, розвине у вас уміння виражати емоції лідера, подарує здатність здійснювати мрію.

ПРИМІТКИ

¹ Roger Heuser and Norman Shawchuck, *Leading the Congregation: Caring for Yourself While Serving the People* (Nashville: Abingdon Press, 1998), 135, 136.

² Daniel Goleman, Richard Boyatzis, and Annie McKee, *Primal Leadership* (Boston: Harvard Business School Press, 2002), 38, 39.

Кент Інгл,
доктор богослів'я,
ректор Школи служіння
в Північно-Західному університеті,
м. Кіркланд, штат Вашингтон

КЛЮЧОВІ ЯКОСТІ ЛІДЕРА, ЯКИЙ ПЕРЕТВОРЮЄ

Ключові якості, про які йдеться нижче, можуть стати рушійною силою для служіння раба Божого, який перетворює.

Сміливість. Будь-яка місія вимагає сміливості. Ось чому впродовж всього Писання Господь закликає нас бути мужніми (1Кор. 16:13). Якщо ви віддасте перевагу безпечності і бездіяльності, ваше життя не залишить жодного сліду. Перетворюючий лідер повинен діяти відважно в багатьох обставинах, і робити це без тіні сумніву. Так, є ризик потерпіти невдачу, але без ризику нічого не добитися.

Цікавість. Саме цікавість народжує мрії. Цікавість заставляє шукати відповіді на питання: «А що, якщо?..» Що, якщо ви наважитесь попросити Бога зробити через вас велике диво? Врешті-решт, якщо Бог за нас, хто може бути проти нас (Рим. 8:31)? Всіх, хто залишає глибокий слід в Царстві Божому, вирізняє цікавість.

Співчуття. Щоб перетворити життя тих, що оточують, їх потрібно бачити як об'єкти Божої любові. Коли Христос і Його учні ходили дорогами Палестини, Христос бачив окремих людей, тоді як учні бачили натовпи народу (Мт. 9:35, 36). Учні бачили страждених і хотіли від них втекти. Христос бачив тих, що мають потребу, і хотів їм допомогти. Завжди дивіться на людей так, як на них дивиться Бог.

Відданість. Ця якість перетворює посереднє у велике. Саме відданість відрізняє мрійників від діячів. Христос шукав людей, відданих Йому і Його Царству. Він говорив, що на жнивах не вистачає робітників (Мт. 9:37). Христос вимагає відданості (Мр. 8:34). Досконалості можна добитися лише відданістю.

Доручення. Христос хотів, щоб учні не лише полюбили тих, що заблукали, але і привели їх до порятунку і духовної зрілості (Мт. 28:19, 20). Він хотів, щоб ми не просто навчилися бачити потреби, але і почали вирішувати повністю відданих Йому послідовників. Господь ні на мить не забуває про тих, що заблукали. Перетворюючий лідер знає, наскільки важливо нести Благу Звістку людям, що потребують Христа.

Пол Коупман

Хто ти такий, щоб нав'язувати СВОЮ МОРАЛЬ іншим?

У гільдії культурологів-антропологів царює моральний релятивізм. Християнський місіонер по праву вважається ворогом культури №1. Чому? Він нав'язує свої цінності культурам окремих племен і етнічних груп. Чом би не дати спокій їм, навіщо нав'язувати їм багаж західної культури, який порушить звичний їм перебіг життя?

Подібній філософії («хто ти такий, щоб називати іншу культуру помилковою?») є вже декілька століть, а найяскравіший її представник — Йоганн Готфрід фон Гердер (1744-1803). Він з презирством відносився до холодного раціоналізму епохи Освіти і виділяв індивідуальність людини і її культури². Згідно Гердера, особу людини не можна вважати величиною постійною — на неї безперервно діють докільця і сім'я, і залежно від цієї дії можна передбачити вчинки і реакції людини.

Гердер люто обстоював свою думку про те, що кожна культура унікальна і ні в одній з них не можна шукати помилки. Він стверджував, що врешті-решт ще ніхто не «став людиною поодиноці». Крім того, не потрібно перетворюватися на хронологічних снобів (кажучи словами К. С. Люїса) і поводитися так, як ніби ми набагато кращі за своїх предків. Абсолютно несправедливо засуджувати своїх попередників, адже і наші нащадки так само засуджуватимуть нас. Англійський поет Олександр Поуп писав: «Ми такі розумні, що власних батьків сьогодні приймаємо за дурнів; а наших синів настане година — що думати їм накажете про нас?». У відомому фантастичному фільмі «Стартрек» дослідники космосу дотримувалися принципу невтручання в соціальний розвиток інших планет; нам теж не слід судити про інші суспільства на підставі власної культури, адже всі ми — продукт різних історичних подій і суспільних сил.

У даній статті хотілося б розглянути дві взаємозв'язані теми. Перша — це ідея *нав'язування моралі* оточуючим. Друга — конкретніша тема моралі і закону і девіз «*Мораль узаконити неможливо*».

НАВ'ЯЗУВАННЯ МОРАЛІ ОТОЧУЮЧИМ

Треба визнати, що, кажучи про смирення, антропологи в деякій мірі мають рацію. Проте важко знайти виправдання закиданню каменями місіонерів. Як можна засуджувати найжорстокішого деспота або серійного вбивцю, якщо кожен з них — *теж* продукт свого оточення? У відповідь на гучні заклики антропологів поважати чужу культуру можна запитати: «До чого вся ця метушня, піднята *моральними релятивістами*?».

Як можна критикувати критика без об'єктивних, повсюдно прийнятих моральних стандартів? Виявляється, принцип «необхідно поважати інші культури» нічим не відрізняється від вже відомого «*моральний релятивізм мінус релятивізм*». Чому релятивісти, просторікуючи про неприйняття моральних абсолютів, незмінно починають оперувати своїми власними моральними абсолютами? Це просто варіації на одну і ту ж тему: так, захищай релятивізм, але залишайся терпимим, нікого не ображай, не зав'язуй стосунків з особою шлюбного віку і тому подібне. Культуролог-антрополог ще і додасть: «Релятивізм! Ну... щось на зразок того». Цей *подроблений* релятивізм не може обійтися без *винятку* — морального правила, щоб згладити тотальний релятивізм без правил і обмежень.

Варто висловити моральну критику по відношенню до іншої культури, як антрополог тут же засудить її як *універсальний гріх* етноцентризму, тобто гордовитій переконаності в тому, що «моя культура краща за твою». Насправді антрополог — представник морального релятивізму — має в своєму розпорядженні цілий арсенал, прямо скажемо, некультурних і образливих епітетів для місіонерів і їхніх методів: «етноцентрист», «колоніаліст», «експлуататор», «ідеолог» і тому подібне³.

Ще одна проблема морального релятивіста — це коли *думка прямо протилежна нашим якнайглибшим моральним переконанням*. Для прикладу — історія, що сталася у вересні 2008 року. Християнські місіонери, що пра-

Прикриваючись посмішкою терпимості, релятивіст нерідко намагається нав'язати свою думку оточуючим.

*Тим же, хто
заперечує
поняття добра
і зла, можна
поставити
питання: «Невже
і справді так
важко визнати,
що не можна
віднімати
безневинне
життя,
насилувати
жінок,
піддавати дітей
сексуальному
насильству,
знущатися з
дітей ради
забави?»*

цювали серед племен амазонського регіону в Бразилії, звинуватили уряд в злочинній бездіяльності по відношенню до прийнятого в племенах дітовбивства. У цих племенах незрідка живцем ховали новонароджених з невиліковними вродженими вадами (або дітей, що народилися у матерів-одиначок). Знайшлися захисники даної традиції, що апелюють до невтручання в древню тубільну культуру або пояснювали, що «в даній культурі це не вважається вбивством»⁴. Якщо слідувати даній логіці, то раз вже нацистам надумалося вбивати євреїв, хто має право втручатися? Адже *нацисти* не вважають це вбивством. Так і в Індії деякі не вважали вбивством самоспалення вдови разом з тілом покійного чоловіка. Але завдяки християнському місіонеру Уільяму Каррею цій практиці було покладене край. Уряд заборонив цей злочинний звичай, а згодом і багато інших, включаючи жертвопринесення немовлят в річці Хуглі в Калькутті, спалювання прокажених і шлюби між немовлятами, через які в убогості залишалися десятки тисяч молодих вдів.

Господь наділив людей — і атеїстів, і теїстів, і всіх між ними — своерідним фактором *відрази*. Думка про тортури немовлят ради забави, групове звалтування, знущання із сліпих просто нестерпна.

Задушена совість і жорстокосердість можуть зробити мораль культури сумнівною, але не можна ігнорувати основні моральні побудження, навіть якщо їх після роздуму доведеться підкоригувати. Ці побудження є, якщо говорити словами філософа-атеїста Кая Нільсена, нашою «непорушною основою»: «Набагато розсудливіше визнавати подібні прояви [такі як биття дружини і насильство над дітьми] злом, ніж погоджуватися з теоріями скептиків у тому, що не нам судити, чи це зло, чи з якоїсь точки зору добро. Я твердо переконаний, що це наша непорушна основа, і всякий, хто вважає інакше, вже пішов на сумнівну операцію з совістю»⁵.

Чи залишилися ще питання?

Проти морального релятивізму є ще один аргумент: він *не вирішує дилеми реформатора*. Який сенс міняти мо-

раль? По теорії релятивізму моральна реформа неможлива. Але хто посперечається з тим, що відміна рабства на Заході США була моральною перемогою, яка дала поштовх позитивному розвитку людства? То хіба не було рівноправ'я для афро-американців істотним моральним проривом? У 1858 році впродовж дебатів між Лінкольном і Дугласом і після них багато хто звинувачував Аврама Лінкольна в бажанні нав'язати свою мораль південним штатам. Насправді Лінкольн відстоював універсальну мораль. Точніше можна сказати, що *рабовласники нав'язували свою волю рабам*.

Ми вдячні Лінкольну за те, що він з такою відданістю добивався визнання рабів «всіма», хто «створений рівним» і «наділений Творцем невід'ємними правами». А хіба перемога над агресією Гітлера не благо? Жменька моральних релятивістів ніколи б не змогла досягти таких моральних перемог, як в історії західного світу. Навіщо йти на жертви і жити, як Мати Тереза, якщо вона нічим не краще (або гірше) за Гітлера? Навіщо ворушитися і голосувати за зміни, якщо у нас немає морального стандарту?

Ось ще одна проблема для релятивістів: *вони не здатні вирішити суперечку між конфліктуючими моральними переконаннями*. Звичайно, в західній культурі цілий оберемок невирішених проблем; моральний занепад продовжується. Проте в світі величезна кількість ненависників Заходу. Вони вихваляють незахідні культури, які нерідко самі страждають під гнітом тиранів. Насправді ці критики просто ігнорують видатні моральні і культурні досягнення Заходу. Крім того, подібні звинувачення західної культури — у чому б то не було — мають сумнівну основу. Якщо дотримуватися морального релятивізму, то навіщо звинувачувати колоніалістів заради визнання міжкультурних відмінностей замість західного «культурного канону» в університетах?⁷

Незважаючи на заклик релятивістів не нав'язувати свої моральні цінності іншим, іронія полягає в тому, що презирство до Заходу зазвичай нерозрив-

но пов'язане із спробами нав'язати моральні цінності. Сюди відносяться спроби змінити визначення шлюбу, виправдати смерть ненароджених дітей, запровадити сумнівні предмети про статеве виховання в програму шкільного навчання, голосувати за суддів-гей-активістів і тому подібне. Прикриваючись посмішкою терпимості, релятивіст нерідко намагається нав'язати свою думку оточуючим.

Існує ще одна сторона питання. *Хіба засудження нав'язаних моральних цінностей не засноване на моральному стандарті?* Звичайно, так. Релятивіст дотримується наступного морального правила: «Ніколи не можна нав'язувати свої моральні цінності тим, що оточують». Релятивіста можна запитати: «Чому не можна? А що *робити* з тими, хто нав'язує? Чи можна нав'язувати свою мораль тим, хто хоче нав'язати свою?» Немає сумнівів, релятивіст вважає, що *його* мораль можна нав'язувати тим, хто вважає, що *їхню* мораль слід нав'язати оточуючим. Куди не повернися, релятивіст витягує з потаємної кишені моральні стандарти, як тільки в них з'являється необхідність.

МОРАЛЬ УЗАКОНИТИ НЕМОЖЛИВО

У 1992 році Верховний суд США розглядав справу «Планування вагітності проти Кейсі», по якій більшість суддів погодилися винести наступний вердикт: «Деякі з нас вважають аборт неприйнятним для базових понять моралі, але це не може служити підставою для ухвалення рішення. Наш обов'язок — захищати свободу кожного, а не нав'язувати свою мораль... Суть свободи — це право людини мати власне уявлення про своє існування, значення життя, всесвіт і таїнство людського життя».

На даному прикладі ідею не нав'язування своєї думки оточуючим можна розвинути далі. Ця ідея пліч-о-пліч йде з протестом. «Мораль узаконити неможливо». Як ми вже переконалися, неможливо уникнути юридичного примусу, щоб запобігти жадливому злу, покарати злочинців і захистити безневинних від несправедливості. У даному

юридичному рішенні поняття *свободи* запанувало над ненародженим життям. Тобто залежно від розуміння деякими людьми «таїнства людського життя» в ненароджених може не бути права на захист. Як це не трагічно, ненароджена людина позбавлена свободи заявити: «Мораль узаконити неможливо».

Задумайтеся над наступними постулатами.

По-перше, вважати, що мораль узаконити неможливо, — наївно і нерационально. Врешті-решт, це твердження саме по собі моральне: йдеться про те, чого *не слід* робити. Але звідки взявся *цей* стандарт, і як поступати з тими, хто з ним не згоден? Адже насправді мораль можна і повинна стверджуватися законодавчо на найфундаментальнішому рівні, коли йдеться про безпеку і недоторканність людей, коли захист основних прав служить на благо суспільства. Адже абсолютно очевидно, що мораль необхідно узаконити на противагу згвалтуванню, вбивству, насильству над жінками і дітьми, грабежу; також необхідно оголосити поза законом рабство, апартеїд, расизм.

Насправді мораль законодавчо закріплюється, і це служить на благо суспільству. Тут релятивіст задається наступним питанням: «Ну добре, *а чю* мораль накажете затверджувати?» Можна відповісти, що (*об'єктивна*) мораль не випадкова і не унікальна. Адже *впродовж століть різні цивілізації прийшли до однакових моральних висновків про добро і зло.* У Посланні до римлян (2:14, 15) говориться про моральний закон, записаний на серцях язичників (тих, хто не отримував одкровення зверху). Тим же, хто заперечує поняття добра і зла, можна поставити питання: «Невже і справді так важко визнати, що не можна віднімати безневинне життя, насилувати жінок, піддавати дітей сексуальному насильству, знущатися з дітей ради забави?» Якщо людина *насправді* не бачить в цих діях нічого поганого, вона просто безсердечна. Вона не бачить предмету суперечки, вона потребує психологічної і духовної допомоги.

По-друге, говорячи про неможливість узаконити мораль, можна

Насправді мораль законодавчо закріплюється, і це служить на благо суспільству.

додати, що подібне твердження покладається на принцип нейтралітету, який сам по собі непослідовний і має бути відкинений. Громадянин, так само як і уряд (на федеральному або державному рівні), не може займати нейтралітет в питаннях абортів і одностатевих шлюбів. Насправді твердження про те, що уряду *слід* щось робити, моральне за своєю суттю, але ніяк не нейтральне. Що стосується одностатевих шлюбів, то уряд або *підтримує* визначення шлюбу як союзу між чоловіком і жінкою, коли обидва стають однією плоттю, або *ні*⁸.

Що стосується абортів, то навіть якщо у людини немає чіткого уявлення про статус ненародженої людини, неможливо залишатися нейтральним по відношенню до ненароджених малят. Деякі стверджують, що аборт сповна допустимий, це особиста справа жінки, адже «ми не знаємо морального статусу плоду». Але це все одно що стріляти по куцях, перш ніж дізнатися, хто їх ворухить. Коли захисники абортів стверджують, що уряду не слід нав'язувати свої погляди на громадян, їм можна відповісти так: якщо ненароджений – це все ж людина, а не згусток тканини, тоді дозволити аборт — означає нав'язати чийсь погляд на ненароджену людину, причому із смертельним результатом.

Право вибору навряд чи можна назвати нейтральним. Це питання життя і смерті. (Дозвольте додати, що нам слід проявляти особливу турботу по відношенню до вагітних, які часто відчувають себе загнаними в кут і потребують співчуття і практичної підтримки, включаючи таку альтернативу, як усиновлення.)

По-третє, мова «свободи» і «прав» в нашій культурі найчастіше нічого не означає. Прибічники ненав'язування моралі люблять підкреслювати свої права. Задумайтеся над фразою «право вибирати». Тут сенсу мало, якщо лише не додати: «Вибирати що?» Насилувати, вбивати, знущатися над дітьми? Ні, фраза «свобода/право вибирати» рівнозначна позначенням «справа/зліва від...». Важливо визначити контекст і предмет вибору. Ідея порожнього вибору сумнівна. Вибір може бути моральним або аморальним, а не просто морально нейтральним.

По-четверте, на щастя, суспільство належним чином узаконило немало моральних постанов. Пригадайте боротьбу з Гітлером, який кинув весь світ в хаос, захист дітей від насильників, засудження серійних вбивць. Коли ми функціонуємо як потрібно, ми інтуїтивно розуміємо, що правильно на законодавчому рівні боротися із спалюванням вдів, биттям дружин, ритуальними вбивствами, расовою дискримінацією.

Ми моральні істоти, і від цього не втекти. Ми розуміємо, коли людина поступає несправедливо або порушує наші права. Ми знаємо, що за свої вчинки потрібно відповідати, а не звинувачувати гени і доккілля. Наші судові і тюремні системи засновані на тому, що людина несе моральну відповідальність за свій вибір. Що визначає нашу гідність і цінність, нашу моральну відповідальність, наші права? Звідки беруться наші обов'язки? Складно уявити, щоб хаотичні природні процеси привели до подібного результату. Найправильніша і гідна відповідь на це питання — ми створені за образом Божим (Бут. 1:26, 27).

ПРИМІТКИ

¹ Дана стаття адаптована з двох розділів книги Пола Коупмана «*True for You, But Not for Me: Overcoming Objections to Christian Faith*», 2-е вид. (Minneapolis: Bethany House, 2009).

² Див. роздуми Патрика Гарднера про Йоганна Готфрида фон Гердера у книзі Пола Едвардса «*The Encyclopedia of Philosophy*», т. 3 (New York: Macmillan, 1967), 486–489.

³ Robert Priest, «Anthropologists and Missionaries: Moral Roots of Conflict» в *Current Concerns of Anthropologists and Missionaries*, за редакцією Карла Франкліна (Dallas: The International Museum of Cultures, 1987), 23, 31.

⁴ Dan Harris, «Missionaries Accuse Indians of Killing Babies», ABC News (Sept. 23, 2008). З <http://abcnews.go.com/Nightline/story?id=5861778&page=1>. Accessed 27 October 27, 2009.

⁵ Kai Nielsen, *Ethics Without God*, виправлене видання (Buffalo, New York: Prometheus Books, 1990), 10, 11.

⁶ George Anastaplo, *Abraham Lincoln* (Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield, 2001), 173.

⁷ Dinesh D'Souza, *Liberal Education: The Politics of Race and Sex on Campus* (New York: Free Press, 1991).

⁸ Більш детально питання гомосексуальності і публічності розглядаються у книзі Пола Коупмана «*When God Goes to Starbucks: A Guide to Everyday Apologetics*» (Grand Rapids: Baker, 2008).

Пол Коупман,

доктор богослів'я, м. Палм-Біч, штат Флоріда. Професор і завідувач кафедрою філософії і етики університету «Палм-біч Атлантик»; автор книг «*True for You, But Not for Me*», «*That's Just Your Interpretation*» і «*How Do You Know You're Not Wrong?*»; редактор «*Apologetics Study Bible*», «*Passionate Conviction*» і «*Rationality of Theism*»; голова Євангельського філософського товариства

Тоні Кук

В пошуках Тимофія

Якості служителів-помічників

Бог Отець і Христос у всьому досконалі. Проте вони не уникли типових проблем керівника. Але чому? Через невміле керівництво чи невмілих учнів? В дійсності навіть видатний керівник не доб'ється оптимальних результатів без вірних послідовників.

КОЛИ КЕРІВНИКАМ НЕ ВИСТАЧАЄ ПІДТРИМКИ

Пастори часто зазнають надмірного навантаження тому, що не отримують достатньої допомоги. Ця проблема стара, як світ. Ще Мойсей скаржився Господа: «Не під силу мені одному нести цей народ, бо цей тягар є важчий за мене» (Чис. 11:14)¹.

Павло був прекрасним керівником, але й у нього не завжди вистачало помічників. У Посланні до филип'ян він писав про Тимофія: «Нікого я не маю рівного йому душею, щоб так щиро дбав про вас. Бо всі свого шукають, а не того, що є для Ісуса Христа» (Фил. 2:20, 21).

Навіть видатному керівникові не заручитися підтримкою відданих послідовників, якщо ті в свою чергу не захочуть з ним співпрацювати. Якби справа була тільки в Павлові, вже він виховав би цілий десяток Тимофіїв. Багато служителів сплять і бачать, як би узятися за діло Боже, але їм доводиться бездіяти, тому що потенційні помічники поглинені власною вигодою і ніяк не погоджуються допомогти служителю втілити його бачення в життя.

Біблія містить характеристики багатьох благочестивих людей, прикладом яких можуть слідувати сучасні пастори. Павло закликав: «Наслідуйте мене, браття, і дивіться на тих, які діють за зразком, який мають у нас» (Фил. 3:17). В Першому Посланні до коринтян (11:1) Павло також писав: «Будьте послідовниками моїми, як і я Христів».

Нижче наведено кілька прикладів для наслідування:

- * Увага до деталей (Ісус Навин)
- * Сміливий помічник (Ісус Навин)
- * Підтримка лідера (Аарон та Ур)
- * Повага (Давид)
- * Людина заповіту (Йонатан)
- * Вірний послідовник (Єлисей)
- * Готовність понизитися, щоб інший піднявся (Іван Хреститель)
- * Наснага (Варнава)
- * Партнер і співробітник (Тит)
- * Старанність (Тимофій)
- * Корисність (Марк)
- * Вірність (Лука)
- * Ініціатива і натхнення (Онисиф)
- * Відданість (Прискилла і Акила)

Тоні Кук

НІХТО, КРІМ ТИМОФІЯ

Павлу був потрібний представник, який повною мірою розумів бажання його серця. Найманець для цієї мети не підходив. Ця людина має бути здатною щиро піклуватися про оточуючих і служити їхнім інтересам. У Павла був лише один чоловік, який відповідав всім цим вимогам, – Тимофій.

Тимофій розумів прагнення, цінності, пріоритети, цілі, переконання і відносини Павла і поділяв їх. Тимофій не прагнув прославитися або самоствердитися. У нього не було власних мотивів, а саме це і зробили його таким цінним співробітником для апостола Павла. Тимофій хотів служити Богу, допомагаючи Павлу. Трагедія в тому, що ставлення Тимофія було винятком, а повинно було бути правилом.

Сьогодні Господь зрощує велику кількість Тимофіїв, які оточують старших пасторів на служінні Царству і допомагають їм. Ми визнаємо, що одних Бог закликає до найвищим керівним дій, інших – до служіння помічників.

ЯК УПОДІБНИТИСЯ ДО ТИМОФІЯ

Коли я вчився в біблійній семінарії, у мене були певні уявлення про те, як Господь використає мене в майбутньому служінні. Але замість того, щоб поставити мене у всіх на виду за кафедрою, мудрий Господь направив мене на служіння, в якому я міг зміцнитися характером і зрозуміти, що означає служити ближнім. Працюючи прибиральником в церкві, я відкрив для себе декілька своїх вад: інфантильність і гординя, від яких слід було позбавитися; крім того, моє серце ще не було готове служити.

Нерідко я проявляв зарозумілість, і тричі Господь прихильно говорив мені слово повчання. Мій досвід допоміг мені сформулювати ключові цінності і розуміння служіння помічника.

Коли Господь звернувся до мене з повчанням вперше, Він сказав: «Я хочу, щоб ти сприймав цю роботу як своє високе покликання, саме важливе служіння, яке ти несеш ради Мене».

Іншим разом Господь змусив мене задуматися: «Якби ти був пастором, яку людину ти хотів би бачити двірником у своїй церкві?» Відповідь довго шукати не довелося: якби я був старшим пастором, у мене були б високі вимоги до моїх співробітників. І тоді я відчув відповідь Святого Духа: «Ось і стань таким прибиральником».

Втретє я весь обурювався усередині, хоча і виконував свою роботу справно. Пам'ятаю, я стояв в одному з туалетів і протирав дзеркало, як раптом до мене звернувся Святий Дух: «Спробуй вимити цей туалет так, ніби зараз сюди зайде Сам Христос». У ту ж мить я зрозумів, що працював зовсім не так, як треба працювати, щоб догодити Господу.

ЯКОСТІ ХОРОШИХ СЛУЖИТЕЛІВ-ПОМІЧНИКІВ

Пізніше, коли я став помічником пастора, я не раз читав послання Павла Тимофію. Я помітив, що Павло попросив Тимофія привести з собою Марка, оскільки Марк може бути корисний для служіння (2Тим. 4:11). Ці слова знайшли відгук у моїй душі і лягли в основу молитви, яку я виголошую досить часто: «Господи, зроби мене плідним — придатним і корисним — для раба Божого, якому я служу». Подібне бажання має бути в серці кожного співробітника і волонтера церкви.

Як побачити придатного помічника? Благочестивий характер, знання своєї справи, інтелект, надійність і багато інших якостей мають величезне значення, але всіх служителів-помічників, що мають намір служити довго, плідно і результативно, вирізняють десять невід'ємних якостей.

ВІДДАНІСТЬ

Одна літня жінка, яку я відвідував в лікарні, звернулася до мене із словами: «Брате Кук, спасибі, що зайшли до мене. Старший пастор не знайшов часу мене відвідати». Різкий і беззастережний тон видав її образу по відношенню до старшого пастора.

Я міг обернути ситуацію в свою користь і виставити себе в найкращому світлі. Я міг сказати: «Ви ж розумієте,

я тут тому, що люблю Божий народ». Але хіба може гідний служитель церкви вислужитися за рахунок пастора?

Одне із завдань допоміжного служителя — представляти свого пастора в сприятливому світлі, особливо якщо оточуючі виступають з несправедливою критикою. Я відповів: «Я радий вас бачити, але я тут тому, що відвідати вас мене попросив старший пастор. Господь дарував нашому пасторові мудрість розуміти, що він не може скрізь встигнути, тому він зібрав довкола себе команду з людей на зразок мене. Він попросив мене заїхати до вас і поцікавитися вашим здоров'ям. Я тут на його прохання, тому що він про вас турбується».

Завдання служителя — не рекламувати себе і свої заслуги, не збирати своїх послідовників в церкві, не утверджуватися за рахунок інших. Виконуючи своє служіння, прагніть утверджувати свого пастора і закликайте церкву слідувати його керівництву. Пов'яуйте церкву з пастором і церквою, а не просто з собою.

ДОБРОСЕРДЯ

Відношення служителя до оточуючих переоцінити неможливо; саме воно визначає якість вкладу служителя в розвиток церкви. Служачи помічником пастора, я бачив, що старшому пастору постійно доводилося вирішувати величезну кількість проблем, на ньому лежала колосальна відповідальність. Я вирішив не додавати йому зайвого клопоту. Я прагнув підтримувати його, а не пресувати. Я намагався полегшити, а не ускладнити його роботу. Кожен служитель-помічник повинні прагнути працювати з максимальною віддачею, залишаючись при цьому невибагливим.

Правильне відношення не лише робить служителя-помічника благословенням старшому пасторові, але і допомагає мотивувати інших служителів. Хороше відношення передається, воно надихає і підбадьорює. Погане відношення теж передається оточуючим — воно може створити негативну і ворожу атмосферу, в якій люди боятимуться, як би кого не образити.

Вам вирішувати, як поводитися. У кожній організації є свої недоліки. Якщо ви постійно про них роздумуватимете, то будете переживати хвилювання і розчарування. Старайтеся зосередитися на хорошому.

Навіть у найталановитішої людини плоди її діяльності будуть нікчемні, якщо вибране неправильне відношення. Вам вирішувати, чи бути вам позитивними, підбадьорюючими, приємними, поступливими і лояльними.

ВІРНІСТЬ

Багато служителів провалюють іспит на вірність тому, що не цінують дрібні, на їх погляд, завдання. Вони думають: «Ось коли Бог довірить мені важливе доручення, вже тоді я проявлю все своє старання і вірність». Але Христос підкреслював, як важливо проявляти вірність в малих справах (Лк. 16:10-12). Вірна людина:

* Прагне дотримуватися обіцянок. Вона надійна, їй можна вірити.

* Старанно виконує свої обов'язки.

- * Старанна і наполеглива.
- * Виконує поставлену задачу. У ній можна не сумніватися.
- * Ретельно робить свою роботу. Не втрачає старанності, не зупиняється на півдороги, доводить справу до кінця.
- * Не пропускає деталі. У неї ніщо не залишається непоміченим.
- * Пунктуальна. Приходить вчасно, дотримується термінів виконання роботи.
- * Постійна і незмінна. Не схильна до перепадів настрою.
- * Не просто справляє приємне враження зовні, але й свій внутрішній зміст приводить у відповідність із зовнішнім.
- * Чесна і надійна. Не веде закулісних ігор, не хитрує.
- * Відповідає очікуванням і навіть перевершує їх. Не обмежується малим, завжди готова застосувати додаткові зусилля.

ВІДМІННА РОБОТА В КОМАНДІ

У дитячому садку і початковій школі дітей спеціально навчають грати один з одним. Для служителя-помічника ця якість особливо важлива для підтримки здорових робочих стосунків з трьома ключовими персонами або групами людей.

По-перше, служителяві необхідно ладнати і уміти співпрацювати з пастором (або своїм безпосереднім керівником). Окрім покори і поступливості служитель повинен добре розуміти свого пастора. Ті, хто працює поряд з пастором, повинні знати, яких він дотримується цінностей, яке у нього бачення, який стиль спілкування, і відповідно працювати в унісон з пасторською філософією служіння, а не на противагу їй.

По-друге, служителяві важливо підтримувати хороші стосунки зі своїми колегами, тобто уміти працювати в команді. Хороший командний гравець ладнає зі всією командою, а не лише з її тренером. Всі члени команди повинні працювати за принципом «колектив важливіший за індивідуума».

По-третє, служителяві важливо підтримувати хороші стосунки з членами церкви. Керувати оточуючими необхідно з певною долею дипломатії. Буває, що посада людини може закрутити їй голову, і тоді служитель, упиваючись владою, стає гордовитим, зарозумілим, не терплячим заперечень і здатним на образи. Служитель стає абсолютно некорисним, якщо він постійно викликає розбрати між людьми і створює проблеми, які згодом доводиться вирішувати пасторові.

МАТИ СЕРЦЕ РАБА

Служити — не означає обіймати важливу і престижну посаду, мати високе суспільне положення, користуватися визнанням. Служити — означає бути слугою з любов'ю Божою для оточуючих. Мабуть, найбільша похвала Павла Тимофію звучала так: «Ви ж досвід його знаєте; тому що, як батькові дитина, так він служив зі мною для Євангелії» (Фил. 2:22).

Буває, що прагнення служити згасає, і служитель починає прискіпливо відноситися до поставлених перед ним завдань. Він починає вважати, що дуже важливий для того, щоб виконувати певну роботу. Деяким випадає честь займатися улюбленою справою, але необхідно бути готовим служити там, де є така потреба, ради виконання загальної мети служіння.

Досвідчений пастор знає, що з людьми, які прагнуть до вла-

ди, авторитету і впливу, необхідно бути обачним. Пастор знає, що найбільшу цінність для церкви представляють ті, хто хоче служити, не прагнучи до певної посади або престижу.

ЕНЕРГІЙНІСТЬ І АКТИВНІСТЬ

Жодному керівникові не сподобається тягнути на собі мертвий вантаж. Пастори шукають помічників, в яких горить прагнення служити, завзяття, бажання і ентузіазм. Вони шукають працелюбних і енергійних помічників. Пастори шукають невагомних діячів. Такі служителі самі беруться за справу і працюють не покладаючи рук. Вони проявляють ініціативу і при цьому не прагнуть узяти верх.

ГНУЧКІСТЬ, ПРАГНЕННЯ ДО ЗРОСТАННЯ

Хороший співробітник залишається гнучким, з ним можна домовитися, він не іржавіє і не застрягає на одному місці. Девізом кожної вмираючої церкви (а також старомодного служителя) можуть бути слова: «Раніше ми всі робили інакше».

Як вирізнити гнучких людей, що розвиваються? Вони

- * не перестають вчитися усе своє життя;
- * готові визнавати свої вади і боротися з ними;
- * відкриті для нових ідей і нових способів служіння;
- * вміють адаптуватися до нових умов;
- * пристосовуються до оточуючих;

МУДРІСТЬ В СЛУЖІННІ ЗА КАФЕДРОЮ

Не всі служителі мають можливість проповідувати. Якщо у ваші обов'язки входить служіння проповіддю, ось декілька корисних рад.

- *Прагніть не вказувати потрібний напрям, не виправляти.* Як правило, завдання напряму і виправлення церкви лежить на старшому пасторові, а не на його помічниках. Завдання служителя за кафедрою — проповідувати основні істини Писання і наставляти, зміцнюючи у вірі.

- Уникайте суперечливих тем. Не треба змушувати пастора розрешувати сум'яття, викликане проповіддю його

помічника. Якщо ви не впевнені в обраній темі, заздалегідь пораďteся з пастором.

- *Залишайтесь скромним.* Не прагніть перевершити пастора і вразити зібрання своїм ораторським мистецтвом. Не потрібно надмірної пихатості. Завдання служителя — не заробити собі популярність, не зібрати команду своїх однодумців, а лише доповнювати служіння пастора. Використовуйте можливість пропо-відувати для того, щоб благословити, а не вразити слухачів.

- *Не переставляйте меблі.* Коли ви приходите в гості, ви ж не починаєте переставляти господарські меблі, вірно? Ставтеся до церкви з такою ж пошаною. Ваше вчення повинне відповідати переконанням, доктринам і баченню церкви і пастора.

РОЗСУДЛИВІСТЬ

Розсудливість — це розуміння доцільності своїх слів і вчинків. Розсудлива людина прагне не говорити зайвих слів невідповідним людям у невідповідному місці. Вона прагне не здійснювати необачних вчинків. Розсудлива людина міркує розсудливо, розуміючи доцільність і прийнятність вчинків, і поводить відповідно. Розсудливість — це також здатність зберігати конфіденційність і відповідальне ставлення до відомостей, які не підлягають розголошуванню.

ШЕПЛЕННЯ ВІД ІНФЕКЦІЇ

Зрада Юди, користолюбство Гіезії, неслухняність Авессалома — в Писанні немало історій про людей, що упустили Божу волю. Не кожен випадок *інфекції народу* настільки трагічний. Є інфекції менш небезпечні, як, наприклад, сперечання учнів між собою.

Як вирізнити служителя з міцною духовною імунною системою? Він

- реалістичний у своїх чеканнях;
- переживає радість від служіння;
- уміє справлятися з розчаруваннями і розбіжностями творчо;
- уміє заперечувати без сварливості;

- не втрачає настрою і старанності, навіть якщо його просять поступати на противагу звичкам;

- не сурмить про свої почуття оточуючим і не ображається через дурниці;

- завжди прагне залишатися благодушним, миролюбним і безкомпромисним;

- розуміє, що одна з найсильніших зброй сатани – впровадження в служителів духу критики і пошуку вад, і опирається подібним спокусам;

- вирішує зосереджуватися на позитивному і рухається вперед ради блага всієї команди.

БОЖА КОМАНДА МРІЇ

Якщо ви — служитель-помічник, я упевнений, що ви прагнете бути корисним своєму пасторові. Прагніть розвивати в собі вищеперелічені якості. Як тільки ці чесноти міцно затвердяться у вашому житті, вони зроблять вас здоровим, ефективним і цінним співробітником в Божій команді мрії. Поєднання хороших послідовників з хорошим керівником приємне Богові, примножує наш загальний потенціал і піднімає нас на абсолютно інший рівень досягнень.

Поєднання хороших послідовників з хорошим керівником приємне Богові, примножує наш загальний потенціал і піднімає нас на абсолютно інший рівень досягнень.

(Детальніше якості допоміжних служителів описані в електронній версії журналу, стаття «How To Be Heard» за адресою: <http://www.enrichmentjournal.ag.org>).

Тоні Кук,
засновник «Служіння Тоні Кука», м. Броукен Арроу, штат Оклахома. «Служіння Тоні Кука» покликане зміцнювати церкви і їхніх пасторів по всьому світу. Служіння допомагає пасторам, служителям і зібранням досягати нових рівнів досконалості, результативності і плідності заради Царства Божого

НАСТАВНИЦТВО, яке виховує видатних духовних лідерів

*Тим, хто прагне стати плідним духовним лідером,
важливо розуміти різницю між наставництвом і тренуванням.*

Наставник ділиться з учнем своїми знаннями і набутим досвідом. Тренер допомагає іншим знайти відповіді на запитання і вирішити проблемні ситуації. Як тільки я відправився в самостійне плавання по воді проповідування і пасторства, я дуже швидко зрозумів: мені потрібен наставник. Сумнівів не було: для того щоб досягти максимальних результатів у служінні, мені не обійтися без допомоги більш мудрого і досвідченого служителя.

Моїми наставниками стали мій батько Рой Джордж, один з перших засновників церков Асамблей Божих, і мій брат Кеннет Джордж, в даний час старший пресвітер округу Нью Мехіко. Я завжди буду вдячний їм за те, як вони сформували і підготували мене до плідного служіння.

НАСТАВНИЦТВО. КОМУ ВОНО ПОТРІБНЕ?

Звичайно, обов'язковість наставницьких стосунків для плідного служіння можна оспорювати. Проте будь-який служитель, на якому лежить обов'язок соціальної інженерії, отримає безперечну користь з наставницьких стосунків зі своїми співробітниками. *Соціальну інженерію* можна визначити як мистецтво відбирати, навчати і мотивувати людей. Мотиваторів і маніпуляторів об'єднує одну відмітну якість: ті та інші впливають на оточуючих.

Цілі дії в мотиваторів і маніпуляторів відрізняються як небо від землі. Мотиватор впливає на людей ради їх же блага або ради мети, до якої всі погодилися прагнути. Маніпулятор же впливає на людей ради свого власного блага. Саме відмінність в мотивах дій і відрізняє маніпуляторів від мотиваторів. Пастори і лідери церкви покликані бути мотиваторами, а не маніпуляторами.

Досвідчений наставник здатний надати неоціненну допомогу дієвому лідерові Церкви 21-го століття. До соціальних інженерів в сучасних церквах відносяться як мінімум

- * старші пастори зі своїми помічниками;
- * керівники різних служб церкви;
- * пастори, у яких немає оплачуваних помічників, але які самостійно займаються відбором, підготовкою та мотивацією

волонтерів з числа членів церкви або побратимів по служінню.

Відсутність навиків спілкування з оточуючими послужила причиною невдач багатьох керівників церков. Крім Тернер виділив п'ять основних причин для більш ніж 1300 випадків звільнення від служіння в баптистських церквах в 2005 році¹. Невміла соціальна інженерія очолювала список 10 років поспіль. Очевидно, що як тільки керівники церков навчаються спілкуватися, кількість усунених від служіння братів відразу ж зменшиться. Керівництву церков украй корисно відточити свої наставницькі стратегії і прийоми.

ІДЕАЛЬНИЙ НАСТАВНИК

Коли Христос почав творити Своє Царство на землі, Він вибрав як наріжні камені Своєї Церкви представників абсолютно різних прошарків суспільства. Серед вибраних Христом були першокласні професіонали з чудовою освітою (збирач податків), а також прості робітники (рибалки).

Христос знав, що кожного з них доведеться навчити і підготувати до майбутньої роботи. Саме тому Він вибрав людей, готових слухатися наставника, а в результаті наставництва учні підготувалися до свого служіння.

Навряд чи можна знайти більш грамотного наставника, ніж Христос. Адже Він вчився у Свого Небесного Батька і застосовував земний досвід,

щоб підготувати людей до вищого духовного обов'язку. Христос — найкращий наставник у всесвіті, і нам не завадило б засвоїти Його принципи наставництва.

ПРИНЦИП ВЗАЄМИН

Христос вибрав дванадцять чоловік, з якими Йому належало зав'язати тісні взаємини: «І вийшов Ісус на гору, покликав кого Сам схотів; і поприходили вони до Нього. І вибрав Він дванадцятьох, *щоб були з Ним* і щоб посилали їх проповідувати, і щоб мали вони владу зціляти недуги й виганяти демонів» (Мр. 3:13, 14, *курсив автора*).

Дванадцять учнів були обрані і відділені для вищого призначення. У першу чергу вони були обрані, щоб «бути з Ним» (вірш 14). Христос бажав підтримувати близькі відносини зі своїми учнями.

Саме за допомогою взаємин Христос показував учням, як їм варто жити. Спостерігаючи за Христом, вони вчилися спілкуватися з найнеприємнішими людьми і виходити з найбільш складних ситуацій. Він запрошував учнів спостерігати за кожним аспектом Свого повсякденного життя, відтворюючи Себе у своїх учнях.

Великий Наставник бачив потенціал Своїх учнів. Він бачив їх не такими, якими вони були, а такими, якими вони могли стати в результаті наставництва.

Христос розвивав потенціал Своїх учнів, навчаючи їх всілякими способами кожен день. Петро був запальним, імпульсивним, нестриманим. Але в результаті наставництва він очолив ранню церкву в Єрусалимі.

Сучасним церковним керівникам варто перейняти у Христа стиль наставництва. Послідовникам необхідно надавати можливість побудувати взаємини зі своїм пастором. Вже не раз говорили, що доленосні принципи і таємниці плідного життя краще викладати на своєму прикладі, а не на словах. Принцип взаємин принесе позитивні плоди у житті наших служителів.

Коли я був молодим пастором в церкві «Кальварія» міста Ірвінг в штаті Техас, я швидко усвідомив потужний

потенціал наставництва. Хоча в самому початку церква була зовсім маленькою, я зрозумів, що для того, щоб церква зростала і розвивалася, мені необхідно відтворювати себе в житті надійних людей. Я почав шукати помічників, згідних йти поряд зі мною, вчитися на моєму прикладі, розділяти зі мною труднощі служіння.

Впродовж 18 місяців щосуботи я зустрічався з невеликою групою моїх помічників за сніданком. Спочатку нас було 30, але з часом залишилося лише 10 найбільш відданих. Я не пропустив жодних зборів і з часом переконав моїх перших послідовників прийняти серйозне рішення – стати учнями Христа.

Спілкуючись за сніданком, я пояснював їм принципи учнівства. Було дуже захопливо спостерігати за духовним зростанням і розвитком щиро відданих Божій справі братів. Саме з цих скромних зборів, з простих прихожан і зародилася перша група лідерів нашої молоді церкви. Учасники цієї маленької групи, яка збиралася для спілкування 35 років тому, і сьогодні є активними лідерами нашої церкви.

З дня заснування першої групи учнів пройшло більше тридцяти років, а я до цих пір не припиняю процес наставництва. Кожного тижня я зустрічаюся з двома групами братів і сестер, яких наставляю на служіння

ПРИНЦИП ЗАВДАННЯ

Христос ставив перед учнями конкретні завдання: «І вибрав Він дванадцятьох, щоб були з Ним і *щоб посилали їх* проповідувати» (Мр. 3:14, *курсив автора*). «І... *почав посилали їх* по двоє, і дав їм владу над духами нечистими» (Мр. 6:7, *курсив автора*). «І *пішли* вони, проповідуючи покаєння. І демонів багато виганяли вони, й намащували оливою багато недужих – і зціляли» (Мр. 6:12, 13, *курсив автора*).

Христос розумів принцип більшості в духовному керівництві. Крім того, Він розумів, як важливо давати дванадцятьом апостолам детальний опис їхніх обов'язків (Мр. 6:8-11). Христос розповів учням, чого саме Він чекає від них. Учні зрозуміли поставлене завдання і узяли на себе відповідальність за служіння, покладене на них Христом.

Швидше за все, учні вважали себе нездібними виконати поставлене завдання. Але Христос забезпечив успіх їхнього служіння, даючи детальні інструкції і не скуплячись на підбадьорюючі слова, щоб допомогти їм впоратися з невпевненістю і відсутністю необхідних навиків.

У наші дні мудрий пастор застосовує в помісній церкві той же принцип. Пасторові-наставникові слід розуміти, що служителі і лідери церкви з числа її членів можуть відчувати себе невпевненими, нездібними взятися за нове завдання. В більшості випадків побороти невпевненість допомагає чіткий опис обов'язків.

Дуже важливо, щоб учень був упевнений в тому, що наставник цілком його підтримує, підбадьорює і сприяє. Служителям і нерукопокладеним лідерам важливо знати, що старший пастор вірить в них, а всі страхи розвіє позитивний настрій наставника.

Грамотний наставник прагне укріпити упевненість в своїх співробітниках і добровольцях. Учні важливо з самого по-

чатку і як можна частіше чути від свого наставника: «Я вірю в тебе і зроблю все можливе, щоб у тебе все вийшло. Ніколи не бійся невдач. Завжди будь готовий до того, що Бог дасть тобі достатньо сил для твоєї роботи. Ти і Бог – це безпрограшна комбінація».

ПРИНЦИП РОЗГЛЯДУ

Коли закінчувалося чергове служіння, Христос збирав учнів і просив їх розповісти про свої дії. «І походились апостоли до Ісуса, й розповіли Йому про все, що робили і чого навчали. А Ісус промовив до них: «Ідіть ви самі в безлюдне місце та відпочиньте там трохи»; бо багато людей приходили й відходили, і навіть ніколи було їм їсти» (Мр. 6:30, 31, *курсив автора*).

Процес розгляду – найважливіший компонент процесу зростання учнів. Я часто повторюю служителям, що лідер не може *очікувати* на дії, яких він не *перевіряє*. Духовний лідер зобов'язаний розглядати і схвалювати служіння своїх підлеглих. Добрий слуга бажає представити результат своєї роботи на розгляд свого господаря.

Учні швидко втомляються намагатися з усіх сил і прагнути до досконалості, якщо наставник буде демонструвати цілковиту байдужість, не проявляючи жодного бажання вивчити діяльність своїх підопічних і оцінити їх належним чином.

Наставник просто зобов'язаний вивчати служіння своїх підопічних. Розчарування, крах ілюзій і байдужість – результат байдужості наставника до виконання завдань поставлених у служінні.

Наставник зобов'язаний брати участь у житті своїх учнів. Якщо відмахуватися від насущних проблем учня, залишити його самого на себе – це згубно відіб'ється на духовному зростанні та емоційному здоров'ї. Наставник повинен демонструвати зацікавленість і бажання брати участь у житті учня.

Розглядаючи служіння учнів, Христос навчав їх вищим принципам. Одного разу Христос відправив 70 учнів проповідувати Благую звістку «у кожне місто й місце, куди мав Сам іти» (Лк. 10:1). Коли ті повернулися з завдання, Христос попросив їх поділитися враженнями.

Учні радісно доповіли: «Господи, навіть демони коряться нам в Ім'я Твоє» (Лк. 10:17).

Тоді Христос пояснив їм, що краще радіти тому, що «імена ваші написані на небесах» (Лк. 10:20).

Добрий самарянин змилосердивсь над пораненим, перев'язав йому рани і відвіз в готель, де дав їй власника несподіване обіцянку: «Доглядай його, і що більше заплатиш, я віддам тобі, коли повернусь» (Лк. 10:35). Давши таку обіцянку, самарянин поклав турботу про пораненого на власника готелю. Але в той же час він продемонстрував високу ступінь турботи про пораненого, пообіцявши повністю оплатити витрати за його утримання.

Христос, наставник учнів, теж помітив, що їм були необхідні відпочинок і підкріплення. Він розумів, що служіння – це важка праця, а робота в оточенні натовпу народу сильно шини. Знаючи, що учні довго працювали не покладаючи рук, Христос відправив їх відпочивати.

Досвідчений наставник постаранься створити культуру турботи про своїх учнів. Він проявляє любов і турботу про їхній фізичний і емоційний добробут. Служителі і волонтери працюють з більшою радістю і плідністю, коли служіння проходить в атмосфері миру, пошани і схвалення. Саме на наставнику лежить відповідальність за підтримку культури спокійної плідності.

ПРИНЦИП ПЕРЕРОЗПОДІЛУ

Вивчивши і оцінивши виконану роботу, Христос давав учням нові завдання. Безпосередньо перед вознесенням на небо Христос поклав на учнів набагато більшу відповідальність, ніж раніше: «Ідіть по всьому світу й проповідуйте Євангелію всьому творінню. Хто увірує та охреститься – спасеться; а хто не увірує – осуджений буде. А тих, що увірують, такі ознаки будуть супроводжувати: Іменем Моїм будуть виганяти демонів, говоритимуть новими мовами, гадок братимуть, а коли смертодійне щось вип'ють – не пошкодить їм, на хворих руки будуть класти – і будуть зцілені» (Мр. 16:15-18).

Враховуючи масштаб нового завдання, можна зробити висновок, що вибрана Христом стратегія наставництва принесла плоди. Христос доручив учням найбільше завдання – проповідувати Благую звістку по всьому світу.

Учні зросли і духовно, і емоційно. Колись боязкі і боягузливі, учні поклали початок сповненому Духом служінню, яке змінило весь світ звісткою про жертву на хресті.

Давши учням нове завдання, Христос «вознісся на небо й сів праворуч в Бога» (Мр. 16:19). І хоча Христос залишив землю, учні продовжували нести служіння як і раніше, коли Христос був поруч з ними: «Вони ж, вийшовши, проповідували всюди, а Господь допомагав їм і слово стверджував ознаками, які Його супроводжували» (Мр. 16:20).

Принцип перерозподілу завдань – один з найважливіших етапів наставництва в служінні. Винагорода за плідне служіння – це перерозподіл у бік збільшення відповідальності. Хри-

стос говорив: «Хто вірний у найменшому, той і в великому вірний» (Лк. 16:10).

Ця істина демонструє потребу у вірності і твердості віри на найбільш ранніх етапах служіння, коли ні завдання, ні місце його виконання не викликають особливого захоплення. Пророк Захарій писав: «Хто ж буде маловажити цей день?» (Зах. 4:10). Не забувайте: кожне багатолюдне служіння колись налічувало лише декілька чоловік; кожне велике служіння починалося з малого.

Сьогодні я вдячний своїм наставникам: моему братові і батьку. Якби вони не були джерелом благодаті в моєму житті і служінні, я був би зовсім не готовий і не здатний виконувати свої поточні обов'язки по служінню. Я став служителем саме завдяки наставництву.

Кожного тижня в церкві «Кальварія» я проповідую тисячам віруючих. І до цих пір я виразно пам'ятаю маленькі збори в моїй найпершій церкві в невеликому техаському містечку. Хоча моє пасторське служіння почалося у відносній невідомості в глухому закутку країни, Господь поступово направив мене у велике місто з необмеженими можливостями для розширення Царства. Я не сумніваюся, що моя теперішня роль у християнському служінні — це результат вірного виконання всіх принципів, які вклали в мене мої наставники.

Як колись учням Наставник довірив велику відповідальність, так і сучасних служителів Він відправляє на нові ниви служіння, що відкривають безліч можливостей для зростання і розвитку. Покійний місіонер Чарльз Грінвей одного дня сказав мені: «Прагни бути гнучким у служінні. У будь-який момент Бог може попросити тебе розвернутися на 90 градусів».

Христос, начальник відділу кадрів в Церкві, володіє владою призначати Своїх рабів на такі служіння, де їх навички принесуть найбільші плоди. Ми не можемо знати, коли настане день перерозподілу наших обов'язків. Це відомо лише Христу. Він просуває Своїх рабів у Свій час, а також в час їхньої готовності до підвищення.

Важливо пам'ятати, що до керівних

і відповідальних посад необхідно *дорости*. Багато років тому, оглядаючи простору будівлю тільки що побудованої церкви, один молодий служитель мрійно виголосив: «Ось би мені одного дня *повезло* стати пастором в такій церкві».

На що старший і мудріший служитель відповів: «Хлопець, везіння тут ні при чому — до такого служіння треба *дорости*».

Духовне становлення і зростання не відбуваються випадково. Духовне зростання — це цілеспрямований процес. Успіху в християнському служінні досягає той, хто, приймаючи свою долю, згоден пройти весь процес учнівства під керівництвом досвідченого наставника.

Наставництво дає служителю можливість повною мірою реалізувати свій потенціал. Наставництво просто обов'язкове для тих, хто бажає служити нашому Господеві з відзнакою.

Кілька молодих служителів, яких наставляли в церкві «Кальварія», тепер несуть плідне служіння кожен у своєму покликанні. Я невпинно молюся і всім серцем бажаю, щоб у мене було як мінімум 10 учнів, чие служіння у всіх відносинах перевершить моє. Я вірю, що Бог відповість на мою молитву. Кілька молодих служителів вже наближаються до такого ж рівня служіння.

ЯК ЛАМАЛИ ДІМ

Я спостерігав, як ламали старий будинок. Посеред галасливого міста кілька дужих хлопців, покрикуючи та покректуючи, з розмаху запустили важку балку в стіну — і стіна тріснула.

Я запитав бригадира: «Ці парубки будівельники? Будинок зуміють побудувати?»

Бригадир розсміявся і відповів: «Та ніколи! Будинок будують роки, а зруйнувати можна за день-два, і особливих знань для цього не вимагається».

Я пішов далі своїм дорогою і задумався: «*А яку роль відіграю я? Мабуть, я — будівельник, який ретельно і акуратно відмірює рулеткою своє життя? Чи, може, я один з цих парубків, що безцільно бродять вулицями, згідний ось так просто зруйнувати чийось працю?*»

Плід наставництва — це великі служителі, які будуть невпинно трудитися і виконувати свою долю, служачи нашому Господу.

ПРИМІТКИ

¹ <http://www.bpnews.net/bpnews.asp?ID#24102>

Дон Джордж,
доктор богослов'я, старший пастор церкви «Кальварія», м. Ірвінг, штат Техас. Виконавчий пресвітер Генерального Ради Асамблей Божих

ГЕТЬ ВІДЧУЖЕНІСТЬ

«Усі вони перебували однодушно в молитві і благанні – з жінками й Марією, матір'ю Ісусовою, та з братами Його» (Дії 1:14).

Даррел завжди знав, що служіння – це важка праця. Він зрозумів це ще в дитинстві, спостерігаючи за служінням свого батька, який любив повторювати: «Бути служителем важко, синку. Несеш великий тягар, і ніхто не допоможе. Це покликання для одинака, а що залишається робити? Не сумувати і не зупинятися». На щастя, ці слова не стали для нього покликанням нести повноцінне служіння в помісній церкві. Однак Даррел почув голос Божий, який закликав його служити ближнім.

Через 17 років служіння Даррел відчував себе достатньо задоволеним своєю роботою, яку він зробив заради Царства Божого. Однак довгі роки служіння не минули безслідно. Даррел вже давно почав відчувати самотність, про яку говорив його батько. Він поділився своїми почуттями з дружиною, і та щосили намагалася йому допомогати. Але Даррел не наважився розповісти дружині всю правду. Він втомився боротися з самотністю, спокусою, розчаруванням, кризою середнього віку, що невідступно насувалася (тільки б без наслідків). Ці почуття гнобили його кожен день. Як хотілося поділитися своїм розчаруваннями, страхами, навіть безглуздими надіями про майбутнє своєї церкви! Але з ким? Хто зможе зрозуміти служителя?

ЦЕРКВА

Якщо ви прагнете *завершувати* розпочаті заради Царства справи, вам доведеться присвятити себе церкві. Служитель, не бажаючи здаватися, високо цінує відносини з іншими людьми. Так і повинно бути. Виконуючи найважчу задачу в історії людства, Господь діяв виключно на особистому рівні. Заради примирення з заблудлими Бог в образі Ісуса Христа спілкувався з людьми віч-на-віч.

Коли Небесний Батько відправився нас шукати, Він не створював комітет з пошуків тих, що заблукали, не розсилав тисячі безособових листів, не призначав наради. Він призвав кожного з нас, називаючи нас по імені. Юджін Петерсон так тлумачить слова пророка Ісаї, процитовані апостолом Павлом: «Якби кожну піщинку на березі моря підрахували і назвали «вибраною Богом», цифри так і залишилися б безіменними. Порятунком — це особистий вибір. Господь не рахує нас; Він кличе по імені. Він не арифметика» (Рим. 9:27, 28, *The Message*).

Благочестивий служитель завжди з людьми, а не біля людей. Інтровертам потрібно більше часу бути наодинці, щоб відновити свої сили, але лідер не просто очолює церкву — він приймає участь в її житті. Йому не залишається іншого вибору, як впустити інших у своє життя.

Рання Церква була зборами віруючих. Ще до П'ятидесятниці учні Христа прийняли рішення *одностайно* перебувати в молитві.

В перших новонавернених було «все спільне» і «простота серця» (Дії 2:44, 46). Ми називаємо це дивом і не помиляємося. Але диво це сталося не в 2-му розділі Дій, коли новонароджені християни почали проявляти подібні якості, а ще в 1-му, коли вони погодилися перебувати разом.

Пасторам, особливо чоловікам, часто буває складно зав'язувати і підтримувати стосунки. Більшість з нас — мандрючі лицарі-одинаки. Лицар, що стоїчно витримує всі удари долі без допомоги зі сторони, — образ, звичайно, поетичний, але в той же час і дещо трагічний. Писання не залишає сумнівів: самота не відповідає благочестю.

Створивши світ і назвавши Своє творіння «добрим», Бог поглянув на людину, усвідомив динаміку її самоти і сказав: «Не добре чоловікові бути самотньому» (Бут. 2:18).

Мойсей страждав від своєї відокремленості в ролі глави всього народу зі всіма обов'язками, які з цього витікали, і скаржився Богові: «Не під силу мені одному нести цей народ, бо цей тягар є важчий за мене» (Чис. 11:14).

Псалмоспівець Давид відкриває нам намір Божий у Псалмі 68:7: «Самотнім дає Бог жити разом в одній домівці». Робота наодинці, життя наодинці, поклоніння наодинці — це ненормально з точки зору Бога, а жодна інша точка зору нас цікавити не повинна.

Неможливо оспорити логіку Соломона: «Двом ліпше, ніж одному, бо вони мають більшу користь із своєї праці. Бо як один впаде, то другий підніме свого товариша. Але горе самотньому, як упаде, а нема другого, який би підняв його. Так само, як лежать удвох, - їм тепло; а хто самотній, то як йому нагрітись? І коли хто подужає одного, то удвох встоять проти нього. Троїста нитка не так швидко рветься» (Екл. 4:9-12).

Вставши поряд з іншою людиною, ми не просто подвоюємо її потенціал — ми його у багато разів примножуємо. У Второзаконні ми читаємо, що одна людина може спонукати до втечі тисячу, а двоє — десять тисяч (Втор. 32:30). Божа математика вражає, коли ми разом працюємо ради Його Царства!

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Разом легше не лише працювати, але і відновлюватися: «Бо як один впаде, то другий підніме свого товариша» (Екл. 4:10).

Всі ми інколи падаємо. Причини можуть бути різні: емоційний збій, етична необачність, фінансовий крах або проблеми із здоров'ям. Але ми падаємо, і це

властиво всім людям.

На початку 60-х років я вчився в біблійному коледжі. Студентів тоді учили триматися в стороні від членів церкви. Студенти так і робили, тримали себе відчужено і ні з ким в церкві не водили дружбу. Вони цілеспрямовано уникали будь-яких стосунків, які могли їх якимсь чином зв'язувати. Адже вони були лідерами, а лідер має бути вільний від будь-яких зобов'язань. (І вони абсолютно не визнавали потреби в таких стосунках.) Подібно до Шалтая-Болтая, багато хто з них звалився із стіни. Але на відміну від Шалтая у багатьох не виявилось королівській раті, яка могла б їх зібрати.

Виявившись не зв'язаними жодними стосунками, лідери впали, причому вдарилися дуже боляче. В кращому разі друзі допомогли б їм втриматися на ногах. У гіршому – допомогли б швидше прийти до себе і повернутися до служіння. «Але горе одному, коли впаде, а іншого немає, який підняв би його».

Один з моїх друзів по семінарії на піку служіння відчайдушно боровся з сексуальною спокусою. Де були все ті, хто в найважчі миті боротьби повинні були ставити неприємні питання і бути поруч? Швидше за все, ніхто не просив їх проявити себе другом, наставником або партнером по зобов'язаннях. Чому? Вважати боротьбу обмеженою виключно вашим життям – ознака духовної слабкості. Як з цим боротися? Зітхнути глибше і проковтнути свою гордість. Шукайте друзів, яким можна довіритися, які розуміють, що ви переживаєте, які отримали перемогу на цій дорозі. Запросіть їх у своє життя, відкрийтеся їм і прийміть їх, як би не було страшно. Іншої дороги немає.

ВЗАЄМИНИ

Мудрий лідер розуміє, який потенціал ховається у взаєминах. Він розуміє, як важливо мати поряд близьких друзів і сім'ю, які не побояться ставити неприємні питання і не дадуть йому впасти нижче за християнські стандарти. Він розуміє, що життя проходить набагато приємніше, коли його є з ким розділити. У Книзі Еклезіяста (4:11) говориться, що двом тепліше спати, але я б розвинув цю думку далі.

Подорожуючи по потребах служіння,

я фотографував місця і пам'ятки, які мені хотілося показати своїй дружині. Але чи то фотограф з мене зовсім нікчемний, чи то фотоапарат не витримував жодної критики – фотографії рідко відображували все, що я відчував, роблячи знімок.

Але коли Джоуні їздила зі мною, радість від того, що ми разом, була справжньою і неповторною. Життям слід ділитися, причому не лише в хвилини падіння, але і в хвилини радості і підйому.

ПРИСВЯЧЕННЯ ЦЕРКВІ

Як присвятити себе церкві, якщо за все своє життя пастор звик діяти наодинці? Спробуйте наступні кроки:

Просіть Бога заповнити ваше серце духом участі і співпраці. Просіть Христа поділитися з вами Своїм серцем на підставі Його слів: «Я не сам, бо Отець Мій зі Мною» (Ів. 16:32).

Шукайте близьку вам душу, яка зможе вам допомогти. Спочатку таку людину знайти буде складно, адже ви звикли нести служіння зовсім інакше. Вам необхідна допомога людини, яка дивиться на світ крізь окуляри взаємин. Якщо ви одружені, цією людиною може виявитися ваша дружина. Коли дружина запитувала мене, чи відправив я подячну записку у відповідь на проявлену до мене доброту, я завжди вважав, що вона бурчить. Тепер же я сприймаю її як мого союзника з дивним даром і чутливістю, через яких Бог допомагає мені будувати стосунки з тими, що оточують.

Задумайтеся про команду служителів у своїй церкві. Якщо ви – єдиний пастор, шукайте інших пасторів у своєму місті. Якщо з вами працює команда служителів, погляньте на них іншими очима. Вважайте себе не начальником, а братом. Навчіться розрізняти дари, якими вони володіють і які допоможуть вашій церкві зростати. Адже ви збирали команду не навмання, а з врахуванням інших служителів і Божого схвалення. А значить, у кожного служителя своє завдання, і він працює у вашій церкві не даремно. Якщо ж ви ніколи не замислювалися про своїх служителів як про братів і сестер і не знаєте про їхні дари, проблеми і потенціал для служіння, залиште свій колишній стиль спілкування і поговоріть з кожним по душах. Ви повинні стати духовно згуртованою командою, що уміє разом працювати, відпочивати і вести духовну боротьбу.

Величезний потенціал криється у відносинах між вами і церквою радою. Дуже часто трапляється так, що пастор і рада знаходяться або в легкому протистоянні, або абсолютно байдужі по відношенню один до одного. Вони не знають один одного і добираються суперечливих або конфліктуючих цілей. Просіть Бога про єдність між вами і церквою радою. Це укріпить Божу дію у вашій церкві.

Під час вечірньої молитви постарайтеся чесно оцінити, наскільки близькі у вас стосунки з оточуючими. Можливо, в якійсь справі вам слід було б попросити допомоги? Можливо, ви прийняли одноосібне рішення, коли слід було порадитися з братом або братами? Просіть у Бога допомоги на завтрашній день.

Пасторе, борися з відчуженістю.

«Друг любить всякого часу, і як брат з'явиться часом, а більше тоді, коли спаде нещастя» (Пр. 17:17).

Пол Уолтерман, президент служіння «Свіже серце», м. Еппл-Веллі, штат Каліфорнія

Харві Герман

Учіть вірних, наставляйте на дорогу істинну невірних

Після 25 років служіння я можу з упевненістю стверджувати: учити вірних – найважливіше завдання служіння.

У травні 1983 року зі мною сталося перетворення, яке я зараховую до п'яти найважливіших подій в моєму житті. Я переконаний, що кожен, хто хоче нести плідне служіння серед студентів університетів, також потребує подібного перетворення.

Я пережив те, що час від часу відбувається з кожним пастором. «Чи не зробив я велику помилку, коли зайнявся цим служінням?» Коли на мене приходять подібні сумніви, я починаю уявляти, яким було б моє життя за кермом вантажівки термінової пошти.

Я був пригнічений і розчарований. Черговий рік на чолі співтовариства студентів-християн завершився провалом: з сотні чоловік до кінця року залишилося від сили 15-20.

Я подумав: «Здавалося б, за 10 років служіння серед студентів університету пора б вже побачити плоди своєї праці. Але я відчуваю лише втому і розчарування. Що таке? Я ніколи так

не старався, особливо останні 5 місяців. За цей рік я провів більше антикризових консультацій, ніж за останні три роки. Але хоч одній людині стало легко? Декому навіть стало гірше. Навіть найсильніші студенти до кінця року втратили інтерес. Господи, що відбувається? Мабуть, я займаюся не своїм служінням?»

Колись Бог звернувся до пригніченого Ілії на горі Хорив (1Цар. 19:9-18). Так і зі мною Бог заговорив безпосередньо: «Візьми свій календар і давай поглянемо, де ти був і з ким ти був?» Поки я молився і прислухався до голосу Духа, Господь розплющив мені очі.

Господь підтвердив, що я дбайлива і жаліслива людина. Я проводив колосальну кількість часу, вирішуючи серйозні проблеми, з якими стикалися студенти. Судячи по тому, що таких студентів до мене стало звертатися все більше і більше, чутка про мене рознеслася по всьому університету. І я вирішив робити все, що в моїх силах, щоб їм допомогти. І все одно складалося враження, що їм потрібно значно більше.

І тоді я відчув, як мене викриває Святий Дух. По-перше, я мав нахабство передбачити, що я – єдине джерело допомоги; по-друге, я так і не зрозумів, що надійні, постійні і дбайливі студенти в моїй групі – відмінні цілителі і служителі. Я не пояснив вірним основи служіння і помилково вважав, що вони не здатні стати служителами благодаті. Мені, як і пророкові Ілії, слід було б покаятися в зарозумілості. Я не зміг належним чином навчити вірних студентів.

ТОДІ Я НЕ РОЗУМІВ ВСІЇ ВАЖЛИВОСТІ ОДКРОВЕННЯ, ЯКЕ ЗЙШЛО НА МЕНЕ

Наслідки нового способу мислення і керівництва змінили мене назавжди. Зараз, згадуючи 25 років свого служіння, я розумію, що навчання вірних – це найважливіший пріоритет в служінні студентам. Це цілком змінило мій підхід до служіння, причому змінило на краще. Три уривки з Писання вказали мені нову дорогу.

НЕ ДОБРЕ ТИ РОБИШ

По-перше, пригадаймо, як Мойсей судив народ «з ранку до вечора» (Вих. 18:13). Мойсею докорив його тесть Єтро: «Не добре це ти робиш. Так знеможешся ти сам й ці люди, що з тобою, бо заважко тобі цю справу робити одному» (вірші 17, 18). Він порадив Мойсею відібрати здібних людей, «богобійних та щирих, які ненавидять зди́рство» (вірш 21) і поставити їх тисяченачальниками, стоначальниками, п'ятидесятиначальниками і десятиначальниками. На Мойсеї лежала відповідальність за те, щоб розповісти їм про Бога і показати, як догодити Богові.

Таке зобов'язання покладає на лідерів Бог: духовно наставляти праведних, навчаючи їх керувати ближніми. Мойсей просто не міг бути пастирем всьому Ізраїлю. Смішно подумати, але я вважав, що у мене все вийде, адже у мене було лише 50 студентів. Ті, хто вважає, що впоратися з такою кількістю – раз плюнути, ніколи не працювали з півсотнею упертих студентів. Це все одно, що намагатися поставити в ряд півсотні котів.

НАВЧАЙ БОЖИЙ НАРОД СЛУЖІННЮ

Цього принципу дотримувався апостол Павло під час своїх місіонерських подорожей. У Посланні до ефесян (4:11) Павло описує різні профілі служителів церкви. Павло був переконаний, що служителі працюють ради єдності Духу, і розглядав різноманітність як силу свободи і творчості. Проте величезне значення має тлумачення наступного 12-го вірша.

Деякі вважають, що служителі, перелічені в 11-му вірші, відповідають за всі дії, перелічені у віршах 12-16: збудування святих, справа служіння, побудова Тіла Христового, єдність віри, пізнання Божого Сина і тому подібне. Деякі вважають, що якщо пастор буде все це робити, то всі члени Тіла Христового зміцнюватимуться у вірі.

Але якщо ви вважаєте, що основне завдання лідерів церкви – удосконалювати святих, то лідером може стати будь-який її член. Святі удосконалюються, щоб виконувати всі «види служіння».

Якщо вірити Павлу, то честь керівництва і служіння відкрита для всіх, а не лише для спеціально навчених пасторів і служителів. Павлу вторить апостол Петро: «А ви – рід вибраний, царське священство, народ святий, люди вибрані, щоб звіщати чесноти Того, Хто покликав вас із темряви до дивного Свого світла» (1Птр. 2:9). Поступаючи так, кожен член церкви абсолютно обдуманно стає священиком і служителем.

ДОРУЧІТЬ ВІРНИМ НАВЧИТИ ІНШИХ

Павло писав своєму помічникові Тимофію: «А що ти чув від мене при багатьох свідках, те передай вірним людям, які спроможні будуть і інших навчити» (2Тим. 2:2). У цьому вірші я бачу чотири покоління учнів.

Покоління	Представники покоління
Перше	Павло
Друге	Тимофій
Третє	Вірні
Четверте	Інші

Даний вірш ілюструє, що процес учнівства невіддільний часу. Павло просить Тимофія запам'ятати все, чого він навчився при свідках. Окрім всього іншого, Павло молився за хворих і виганяв злих духів (див. 2Тим. 3:10-15). Подорожуючи разом з Павлом, Тимофій своїми очима спостерігав за всіма його вчинками.

У своєму останньому посланні до Тимофія Павло радить йому знайти вірних учнів в Ефеській церкві. Вибирати потрібно було дуже ретельно. Таким чином, Тимофію належало зрозуміти секрет плідного керівника. Успішною своєю місією Тимофій міг вважати лише після того, як його вірні учні навчачуть інших вірних учнів. Учнівство по суті своїй розраховане на декілька поколінь.

Існує така думка: «Духовних внуків не буває». Спасіння не успадковується. Але коли йдеться про учнівство, наше завдання – виростити духовних внуків. Ви повинні учити так, щоб ваші учні у свою чергу навчили інших.

Лідеру необхідно тренуватися в передбаченні, ніколи не забуваючи про те покоління, яке колись його покинуло. Формування духовних внуків – це мета навчання нових поколінь.

ЩО ОЗНАЧАЄ «БУТИ ВІРНИМ»?

Єтро порадив Мойсею знайти «богобійних та щирих, які ненавидять зди́рство». Павло наставляв Тимофія відібрати «вірних» учнів. Ключове слово – *вірний*. Я виділяю дві відмітні характеристики вірності. По-перше, вірна людина сповнена віри, щиро переконана в тому, що Бог здатний змінити людину. Вона знає, якою силою володіє молитва. Вона сповнена вірою не безособовою, а вірою в Ісуса Христа.

По-друге, вірність означає надійність. Надійність – це вірність, що виявляється в діяльності керівника. На надійну людину можна покластися. Вона послідовна у своїх вчинках.

Отже, яку людину можна вважати вірною? Частенько ми в першу чергу згадуємо тих, хто вже давно навернувся до Христа. Але в моїй практиці одними з найвірніших студентів були новонавернені. Новонавернений повністю переконаний в тому,

що Бог міняє людину. У нього може і не бути природжених схильностей до лідерства, глибини характеру, навиків служіння, принаймні, поки що немає. Але глибина зрілості в Христі – не головне. Головне – питання: чи повний чоловік віри? Врешті-решт, учити слід ради того, щоб людина йшла в ногу з Богом. Отже, при виборі учнів насамперед слід отримати відповідь на питання: «Чи повний ти віри?», «Чи віриш ти, що Бог міняє людину?»

НАВЧАЙ ВІРНИХ, НАСТАВЛЯЙ НА ДОРОГУ ІСТИННУ НЕВІРНИХ

Ось що я зрозумів в результаті перетворення, яке сталося зі мною в травні 1983 року: навчай вірних, наставляй на дорогу істинну невірних. Це змінило моє життя. До цього велику частину свого часу я проводив в молитві, спілкуванні і консультаціях з невірними. Невірний студент не переконаний, що Бог міняє людину. До кінця року плодом невірності часто ставала ще більша невірність. В той же час я нехтував вірними студентами. Після травня 1983 року я змінив своє служіння і почав проводити основну частину часу із студентами, сповненими віри. За моїми оцінками, близько 80% часу я наставляв учнів, а 20% часу виступав в ролі пастора.

Я виявив, що принцип «навчай вірних, наставляй на дорогу істинну невірних» містить два ключові пріоритети для лідера. Пріоритет лідера – це в першу чергу його учні. Зверніть увагу, що говорячи про учнівство і пасторство, я використовую дієслова. Це спосіб життя, спосіб керівництва. Основну частину часу, сил і молитов я приділяю навчанню вірних. Таким чином, я роблю Велике Доручення – «навчіть всі народи» – ключовою місією свого життя і служіння.

Мені було дуже важко прийти до такого висновку, тому що на перший погляд він здається безжалісним. Але насправді це мій найбільш небайдужий вчинок. Оцінюючи плоди свого служіння – вчення вірних, – я бачу сотні студентів і місіонерів в студентських гуртожитках, навчених вести за собою і піклуватися про ближніх з великою віддачею.

Якщо ви хочете достукатися до самотніх, емоційно залежних, душевно поранених студентів, зробіть своїм головним завданням в першу чергу знайти сповнених віри студентів і навчіть їх. Навчивши учнів, ви створите армію випускників, здатних привести до Бога тих, що заблукали, послужити потребуючим і навчити інших. Це передається з покоління в покоління; це суперечить здоровому глузду; це здається безжалісним, – але так поступав Христос. Навчання вірних – найплідніше служіння.

Харві Герман,
національний директор
місіонерського навчання
співдружності студентів-християн.
З ним можна зв'язатися по
електронній пошті: HarvXA@gmail.com
або відвідавши сторінку
<http://www.harvsallyberman.net>

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ?

Ви можете знайти журнал «ДУХОВНІ ДЖЕРЕЛА» в режимі он-лайн тринадцятьма мовами. Відвідайте сторінку «ДУХОВНИХ ДЖЕРЕЛ» в інтернеті і натисніть мишкою на потрібному вам прапорці. У вас з'явиться вибір з тринадцяти мов, якими публікується журнал: **хорватська, венгерська, іспанська, хінді, португальська, французька, румунська, українська, тамільська, німецька, російська, бенгальська і малайлам.** Ви зможете або читати статті журналів в режимі он-лайн, або завантажити файли для зручності використання пізніше. Вся інформація знаходиться на сайті: <http://www.enrichmentjournal.ag.org>.

Ви також можете поставити нам будь яке запитання або попросити про додаткову інформацію за адресою:

EnrichmentJournal@LifePublishers.org.

Переможне завершення

Коли я почав служити пастором, мені було 29 років. За перші два роки я дізнався багато нового, про що не розповідали в коледжі та семінарії. Я не звинувачую свою освіту - певні істини неможливо зрозуміти, поки не зіткнешся з ними в житті. Ось деякі з принципів, які я засвоїв ще на початку свого служіння. Вони допоможуть вам нести плідне служіння зараз і мати його переможне завершення в майбутньому.

Покликання підтримає вас у важкі часи. Протриматися перші два роки служіння (та й всі інші теж) мені допомогла внутрішня впевненість у тому, що я виконую Божу волю. Перевірте себе: ви зараз на своєму місці? Вас закликав Господь? Чи не захотілося упустити чудову можливість - привернула зарплата?

Розвивайте свої достоїнства. Немає нічого дивного в тому, що молодий служитель відчуває себе невпевнено. Але через невпевненість він може почати наслідувати старшого, більш досвідченого служителя й переймати стиль спілкування іншої людини. Віддавайте собі звіт у своїх перевагах і талантах. Зосередьтеся на них, а якщо у вас щось не виходить - доручіть більш обдарованій в цій справі людині.

Закладайте серйозну основу, щоб витримати вантаж, який покладе на вас Бог. Для високих будівель роблять міцний фундамент. Приділіть достатньо часу на початку свого служіння, щоб зміцнитися в пасторському служінні і духовних дисциплінах. Багато служителів до зрілого віку видихаються, тому що не зуміли розвинути навички герменевтики і екзегетики, не вели молитовне життя, не навчилися вчитися. Подібна легковажність веде до духовного голоду не тільки пастора, але і всю церкву. Привчайте себе відводити 15-20 годин на тиждень на власну освіту.

Ваших достоїнств недостатньо. В освіті, навчанні і талантах є свої межі.

Ви працюєте не для себе, а для Бога. Навіть така обдарована людина, як апостол Павло, розумів, що благовісткування «не у слові тільки, а в силі і в Дусі Святому, і з великою відвагою» (1Сол. 1:5). Церква і служіння не будуть рости без надії на Божу силу.

Вирішуйте проблеми. У перший рік мого пасторського служіння Господь звернувся до мене з приводу некошеної галявини прямо біля церкви: *«Якщо ти не в змозі привести в порядок галявину, хіба можна тобі довірити Мій народ?»* Я запланував суботник, і ми посіяли нову траву. За 6 місяців кількість парафіян у церкві зростає зі ста до трьохсот чоловік. Чи сталося це завдяки галявині? Я переконаний, що тут спрацював принцип: вирішуйте проблеми; доглядайте за територією церкви; виконуйте графік роботи; передзвонюйте; відповідайте на листи; все робіть на вищому рівні.

Люби людей більше, ніж бачення. У перший рік свого служіння я мало не зробив фатальну помилку, піднявши бачення для своєї церкви на таку висоту, що готовий був йти по головах людей заради його виконання. Я був готовий розділити церковну раду і парафіян, щоб виконати своє бачення будь-якими засобами. На щастя, Святий Дух прошепотів мені наступні слова: *«Джордж, прикуси язик»*. Господь навчив мене об'єднувати, а не розділяти. Якщо ви полюбите людей, вони дадуть відповідь вам любов'ю і підтримкою вашого бачення.

Якщо в керівництві немає єдності, то і церква розділиться. За весь час свого служіння тільки один раз мені довелося прийняти важливе рішення проти одногосподарності підтримки керівництва церкви. Суть питання вимагала, щоб я вибрав істину, а не єдність. Якщо ж ви будете приймати важливі рішення без єдності серед керівництва, то і в церкві буде панувати різномудство. Краще не мчати вперед на всіх парах, а не шкодувати часу на молитви і піст.

Найголовніше - Цар і Царство. За перші півроку мого служіння кількість парафіян церкви зменшилася з 73 до 49. Мені довелося нелегко, і Дух Святий звернувся до мого серця: *«Джордж, я не хочу будувати цю церкву на твоїй особистості. Вона повинна будуватися на Христі. Постав на чільне Мене і Моє Царство, а про все інше подбаю Я Сам»*. З того часу я намагався ніколи не називати церкву, служителів або співробітників «своїми». Це не моя церква, а Божа. Ще ми зрозуміли, що одним з найважливіших пріоритетів повинні стати пожертви заради виконання Великого Доручення по всьому світу. Господь благословляє пастора і церква, які пам'ятають про місіонерів.

Джордж Вуд, доктор богослов'я, головний суперінтендант Генеральної Ради Асамблеї Божих, м. Спрінгфілд, штат Міссурі

ДЕСЯТЬ ПРАВИЛ ВЕДЕННЯ ФІНАНСОВИХ СПРАВ

Служіння більше, ніж будь яка інша професія, робить людину вразливою. Пастор повинен дуже серйозно підходити до питання фінансової підзвітності. Перед вами десять правил, які допоможуть захистити вас і ваше служіння.

1. Ніколи не зберігайте у себе ключ і відмовляйтеся від знання шифру церковного сейфу.
2. Ніколи не беріть церковні гроші чи пожертвування.
3. Ніколи не позичайте у членів церкви чи прихожан.
4. Не допускайте, щоб родич чи член сім'ї був казначеєм церковних засобів.
5. Ніколи не просіть знижок для служителів. Знижки можна прийняти лише тоді, коли їх пропонують.
6. Завжди тримайте бухгалтерію церкви в повному порядку.
7. Завжди негайно оплачуйте особисті рахунки. Неоплачені рахунки підривають репутацію служіння.
8. Завжди відправляйте фінанси євангелисту чи місіонеру, як було оголошено церкві.
9. Підвищення зарплати повинно відбуватися під пильним поглядом церковної ради.
10. Всіляко уникайте особистих боргів. Зріла людина відрізняється здатністю відкинути теперішню насолоду заради майбутньої нагороди. Навіщо платити проценти фінансовим закладам, якщо ви можете використати ці гроші для особистого блага?

*Ернест Моен,
Сан-Сімі, штат Арізона*